



ಒಂನೇ ತರಗತಿ

# ಕ್ರಾಂತಿ ಭಾಷ್ಯ ಕಣ್ಡು

‘ತ್ಯಾದಮ್’

ಫಲತಾರಣ ಸೈಫಿ - 2019

ಎಂಬ್ ನಾಗರಾಜು, ಕಣ್ಡು ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಕ  
ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೋಫೆಶನಲ್,  
ರ್ಯಾಷ್ಟ್ರೀಕಾರ್ಯಾಧಾರ ಕಾಲೀನ, ಮೈಸೂರು-೦೮

ಪ್ರಾಣಿ

# ಪರ್ಯಾಂಗಳನ್ನು ಅಧರಿಸಿ ಶೇಕಡವಾರು ಅಂತಹ ಹಂಚಿಕೆ.

## ಪಶ್ಚಿಮ ಪಶ್ಚಿಮ ಅಂತಹ ವಿತರಣೆ :

**ಗದ್ಯ :26, ಪದ್ಯ :28, ಪಠ್ಯ ಮೊಲಷ್ಟಕ ಅಧ್ಯಯನ :09, ಅಪರಿತ ಗದ್ಯ: 04,**

**ವ್ಯಾಕರಣ, ಅಲಂಕಾರ, ಭಂದಸ್ಸು ಮತ್ತು ವಾಕ್ಯರಚನೆ : 33**

ಒಟ್ಟು : 100

ಅವಧಿ : 3 ಗಂಟೆಗಳು

ಕ್ರ.ನಂ.	ಗದ್ಯ ಪಾಠದ ಹೆಸರು	ಅಂತಹ
1	ಯುದ್ಧ	03
2	ಶಬರಿ	04
3	ಲಂಡನ್ ನಗರ	03
4	ಭಾಗ್ಯ ಶಿಫ್ಟ್‌ಟಾಕ್	04
5	ಎದೆಗೆ ಜಡ್ಟ ಅಕ್ಷರ	03
6	ವ್ಯಾಕ್ತಿಗಿಳಿತೆ	03
7	ವೃಕ್ಷಸಾಕ್ಷಿ	03
8	ಸುಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಯ ಕಥೆ	03
	ಗದ್ಯ ಒಟ್ಟು	26

## ಪದ್ಯ ಭಾಗ

ಕ್ರ.ನಂ	ಪದ್ಯ ಪಾಠದ ಹೆಸರು	ಅಂತಹ
1	ಸಂಕಲ್ಪ ಗೀತೆ	04
2	ಹಕ್ಕಿ ಹಾಯಾತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ?	04
3	ಹಲಗೆ ಬೇಡರು	03
4	ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂಡೆ ನೀನು	04
5	ಹಸುರು	03
6	ಭಲಮನೆ ಮರವೆಂ	04
7	ವಿರಲವ	03
8	ಕೆಮ್ಮನೆ ಮಿಂಸೆವೋತ್ತನೇ	03
	ಪದ್ಯ ಒಟ್ಟು	28

## ಪಠ್ಯ ಮೂರಕ ಅಧ್ಯಯನ

ಕ್ರ.ನಂ	ಪಠ್ಯಮೊಲಷ್ಟಕ ಅಧ್ಯಯನ ಪಾಠದ ಹೆಸರು	ಅಂತಹ
1	ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಜಿಂತನೆಗಳು	02
2	ವಸಂತ ಮುಖ ತೋರಣೆ	01
3	ಭಗವ್ತ್ ಸಿಂಗ್	02
4	ಮೃಗ ಮತ್ತು ಸುಂದರೆ	02
5	ಜನಪದ ಬಗುಟಾಕ್	02
	ಪದ್ಯ ಒಟ್ಟು	09
ಕ್ರ.ನಂ	ಅಪರಿತ ಗದ್ಯ	ಅಂತಹ

1 ಅಪರಿತ ಗಡ್ಡೆ

04

## 5. ವಾಯ್ಕರಣ, ಭಂದಸ್ಸು, ಅಲಂಕಾರ, ವಾಕ್ಯ ರಚನೆ

ಕ್ರ.ನಂ.	ವಿಷಯ	ಅಂಕಗಳು
1	ವಾಯ್ಕರಣ	14
2	ಅಲಂಕಾರ	03
3	ಭಂದಸ್ಸು	03
4	ಗಾಡೆ ವಿಸ್ತರಣೆ	03
5	ಪತ್ರಲೀಳಾನ	05
6	ಪ್ರಬಂಧ ಲೀಳಾನ	05
ವಾಯ್ಕರಣ, ಭಂದಸ್ಸು, ಅಲಂಕಾರ, ವಾಕ್ಯ ರಚನೆ ಒಟ್ಟು		33

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸ್ವರೂಪ	ಗಡ್ಡೆ	ಪಡ್ಡೆ	ಅಪರಿತ ಗಡ್ಡೆ	ಮೊಳ್ಳೆ ಅಧ್ಯಯನ	ವಾಯ್ಕರಣ	ವಾಕ್ಯ ರಚನೆ	ಒಟ್ಟು
ಬಹು ಅಯ್ಯಿ	-	-	-	-	$10 \times 1 = 10$	-	10
ಸಂಬಂಧಿತರಿಸಿ ಬರೆಯುವುದು	-	-	-	-	$4 \times 1 = 4$	-	04
ಒಂದು ವಾಕ್ಯದ ಉತ್ತರಗಳು	$5 \times 1 = 5$	$3 \times 1 = 3$	-	$1 \times 1 = 1$	-	-	09
ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳೆಲ್ಲತ್ತರಗಳು	$4 \times 2 = 8$	$2 \times 2 = 4$	-	$4 \times 2 = 08$	-	-	20
ಬಾದಾರು ವಾಕ್ಯಗಳ ಉತ್ತರಗಳು ಸಂದರ್ಭಗಳು	$2 \times 3 = 6$	$2 \times 3 = 6$	-	-	-	-	12
ಕವಿ ಕೃತಿ ಪರಿಜಯ	$1 \times 3 = 3$	$1 \times 3 = 3$	-	-	-	-	06
ಭಂದಸ್ಸು	-	-	-	-	$1 \times 3 = 3$	-	03
ಅಲಂಕಾರ		-	-	-	$1 \times 3 = 3$	-	03
ಗಾಡೆಗಳು			-			$1 \times 3 = 3$	03
ಕಂತಪಾಠ	-	$1 \times 4 = 4$	-	-	-	-	04
ಪದ್ಯವನ್ನು ಹಿಡಿ ಅರ್ಥಸಿ ಕೊಂಡು, ಅಡಕೆಗೊಂಡುವೋಲ್ಪಂನಾಂಥರಿಸಿ ಸಾರಾಂಶ ಬರೆಯುವುದು	-	$1 \times 4 = 4$	-	-	-	-	04
ಎಂಟು/ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳ ಉತ್ತರಗಳು	$1 \times 4 = 4$	$1 \times 4 = 4$	-	-	-	-	08
ಅಪರಿತ ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಹಿಡಿಕೊಂಡು, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವುದು.	-	-	$1 \times 4 = 4$	-	-	-	04
ಪತ್ರ ಲೀಳಾನ	-	-	-	-	-	$1 \times 5 = 5$	05
ಪ್ರಬಂಧ ರಚನೆ	-	-	-	-	-	$1 \times 5 = 5$	05
ಒಟ್ಟು	26	28	04	09	20	13	100

## ಘಾತಾಂಶಕ್ತಾಗಿ - ನಿರಂತರ

ಕನಿಷ್ಠ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು

**1.ಲೇಖಕರು/ ಕವಿ ಪರಿಚಯ = 6 ಅಂಕ**

**2.ಒಂದು ವಾಕ್ಯದ ಶ್ರುತೀನಾಳು = 9 ಅಂಕ**

**3.2/3 ವಾಕ್ಯದ ಶ್ರುತೀನಾಳು = 20 ಅಂಕ**

**4.ಕಂತಹಾತ ಪದ್ಯ = 4 ಅಂಕ**

**5.ಅಲಂಕಾರ = 3 ಅಂಕ**

**6.ಘಂಡಣ್ಣ = 3 ಅಂಕ**

**7.ನಾಡೆ = 3 ಅಂಕ**

**8.ಪತ್ರ ಲೇಖನ = 5 ಅಂಕ**

**9.ಸ್ತುಬರಧ = 5 ಅಂಕ**

**10.ಘ್ಯಾಕರಣ = 5**

\*\*\*\*\*

# 10ನೇ ತರದತಿ ಪ್ರಧಾನ ಭಾಷೆ ಕಣ್ಡು

## ‘ಪಾಠಾರ್ಥ ಸೈಲ್‌’ – 2019

ಕನಿಷ್ಠ 40 ಅಂತ ಗಳಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕನಿಷ್ಠ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು

(ಲೇಖಕರ /ಕವಿ ಪರಿಚಯ, ಒಂದು ವಾಕ್ಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, 2/3 ವಾಕ್ಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಕಂರಪಾರ ಪದ್ಯ, ಗಾದೆ, ಪತ್ರ, ಪ್ರಬಂಧ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ ನಿರಂತರ ಮಾಡಿಸುವುದು.)

### ಲೇಖಕರ/ಕವಿ ಪರಿಚಯ – ೫೦

ಯುದ್ಧ-

ಸಾರಾಅಭಿಭಾಬಕರ್

ಶ್ರೀಮತಿ ಸಾರಾ ಅಭಿಭಾಬಕ್ಕರ್ ಅವರು ೩೦ ಜೂನ್, ೧೯೩೬ ರಿಂದ ಕಾಸರಗೋಡಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಜಹ್ಮಾನ್‌ಗಳು, ಬೆಂಡ್‌  
ಪಯಣ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾತ್ಮಿಯಲ್ಲ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಸು ಕ್ರಾಂತಿ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಜಂಪ್ರಗಿರಿಯ ತೀರದಲ್ಲ, ಕದನವಿರಾಮ,  
ವಜ್ರಗಳು, ಸುಖಯಲ್ಲ ಸಿಕ್ಕವರು, ತಳ ಒಡೆದ ದೋಷಿಯಲ ಮೊದಲಾದ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಸಾಹಿತ್ಯ  
ಕೃಷಿಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಹಾಗು ಕನಾಂಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಸ್ವಪತುಂಗ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಸಹ ಇವರಿಗೆ  
ಉಜ್ಜಿಂಧಿಸಿದೆ.

ಶಬರಿ – ಮು. ತಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್

ಪುರೋಹಿತ ತಿರುನಾರಾಯಣಯ್ಯಂಗಾಯ್ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಅವರು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೯೦೫ ರಿಂದ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ  
ಮೇಲುಕೋಳಬೇಯಲ್ಲ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ಶಬರಿ, ಅಹಲ್ಯೆ, ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಯುತರ ‘ಶ್ರೀ  
ಹರಿಜರಿತ’ ಕೃತಿಗೆ ಕನಾಂಟಕ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ‘ಪಂಪ ಪ್ರಶ್ನೆ’ ನಿಂದಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಯುತರಿಗೆ ‘ಪಂಪ ಪ್ರಶ್ನೆ’ ಮತ್ತು  
ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ನಿಂದಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಲಂಡನ್ ನಗರ – ವಿನಾಯಕ ಕೃಷ್ಣ ಗೋಕಾರ್

ವಿನಾಯಕ ಕೃಷ್ಣ ಗೋಕಾರ್ :ಡಾ. ವಿನಾಯಕ ಕೃಷ್ಣ ಗೋಕಾರ್ ಅವರು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೯೦೭ ರಿಂದ ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ  
ಸರ್ವಾರಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ಜೀವನಪಾಠಗಳು, ಭಾರತ ಸಿಂಧು ರಶ್ಮಿ, ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.  
ಶ್ರೀಯುತರಿಗೆ ಪದ್ಮಶ್ರೀ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಭಾರತೀಯ ಜಾನಃಕೀರ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್  
ಪದವಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ನಿಂದಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭಾಗ್ಯಲೀಲಾಗಳು – ಡಿ. ಎಸ್. ಜಯಪ್ಪ ಗೌಡ

ಡಿ. ಎಸ್. ಜಯಪ್ಪಗೌಡ :ಶ್ರೀ ದಾರದಹಳ್ಳಿ ಸುಭೈಂಗೌಡ ಜಯಪ್ಪಗೌಡ ಅವರು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೯೪೭ ರಿಂದ ಜಿಕ್ಕಮುಗಳಾರು ಜಿಲ್ಲೆಯ  
ದಾರದಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ದಿವಾನ್ ಸರ್. ಎಂ.ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಕಾಯಂಸಾಧನೆಗಳು, ಕನಾಂಟಕ ಗ್ರಾಮೀಣ  
ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಯುತರಿಗೆ ಕನಾಂಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಿಂದಿ  
ಗೌರವಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಎದೆಗೆ ಜಿದ್ದು ಅಕ್ಷರ

– ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ

ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ :ಶ್ರೀ ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ ಅವರು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೯೪೯ ರಿಂದ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಂಜನಗೊಡು  
ತಾಲೂಕಿನ ದೇವನೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ಎದೆಗೆ ಜಿದ್ದು ಅಕ್ಷರ. ಕುಸುಮ ಬಾಲೆ, ದ್ಯಾವನೂರು, ಒಡಲಾಳ ಮೊದಲಾದ  
ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಯುತರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಿಂದಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವ್ಯಾಖ್ಯಾತೆ

– ಎ. ಎಸ್. ಮೂರ್ತಿರಾವ್:

ಶ್ರೀ ಅಕ್ಷಿಹೆಬ್ಬಾಕು ನರಸಿಂಹ ಮೂರ್ತಿರಾವ್ ಅವರು ಕ್ರಿ. ಈ. 1900 ರಲ್ಲಿ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲೂಕಿನ ಅಕ್ಷಿಹೆಬ್ಬಾಕು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿನಿಸಿದರು. ಇವರು ಸಮರ್ಪಿತ ಲಾತಪ್ರಭಂಗಳು, ದೇವರು, ಹಗಲುಗನನು ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಯುತರಿಗೆ ಹಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗಿದೆ

### ಪ್ರಕ್ಕನಾಡ್

### - ದುರ್ಗಸಿಂಹ

ದುರ್ಗಸಿಂಹ : ದುರ್ಗಸಿಂಹನು ಕ್ರಿ. ಈ. ಸುಮಾರು 1031 ರಲ್ಲಿ ಕಿಸುಕಾಡು ನಾಡಿನ ಸಯ್ಯದಿಯಲ್ಲ ಜಿನಿಸಿದನು. ಇವನು ಒಂದನೆಯ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದಂಡನಾಯಕನೂ ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಿಯೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಮತಧರ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಯನಾದ ಈತ ಸಯ್ಯದಿಯಲ್ಲ ಹಲವಾರು ಹರಿಹರ ಭವನಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು 'ಕಣಾಂಟಕ ಹಂಚತಂತ್ರ' ಎಂಬ ಜಂಪೂ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ.

### ಸುಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಯ ಕಥೆ -

### ಶಿವಕೋಂಡಾಜಾಯ್

ಶ್ರೀ ಶಿವಕೋಂಡಾಜಾರ್ಯ ಅವರು ಕ್ರಿ. ಈ. ಸುಮಾರು 10 ನೇ ಶತಮಾನದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹರಷ್ಟನಹಳ್ಳಿ ಹಾಗೂ ಹೊವಿನ ಹಡಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಕೋರ್ಟಾಗಳನಾಡು ಎಂಬಲ್ಲ ಜೀವಿಸಿದ್ದರು. ಇವರು 'ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ' ಎಂಬ ಗಡ್ಯಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಶಿವಕೋಂಡಾಜಾರ್ಯ ಅವರ ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ ಕೃತಿಯು ಹಳಗನ್ನಡ ಕಾಲದ ಅಪೂರ್ವ ಹಾಗೂ ಉಪಲಭ್ಯ ಮೊದಲ ಗಡ್ಯಕೃತಿ ಎಂಬ ಹೆಗ್ರಾಗಿ ಹಾತ್ವಾಗಿದೆ. ವಡ್ಡಾರಾಧನೆ ಗಡ್ಯಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಜ್ಯೇಂಧ್ರಮಂಕೆ ಸೇರಿದ 19 ಕಥೆಗಳಿಂದ್ದು, ಅನೇಕ ಉಪಕಥೆಗಳು ಸೇರಿ ಇದೊಂದು ಬೃಹತ್ ಕಥಾಗುಜ್ಜವಾಗಿದೆ.

### ಸಂಕೆಲ್ಪ ರೀತಿ

### - ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ : ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಅವರು ಕ್ರಿ. ಈ. 1926 ರಲ್ಲಿ ಶಿವಮೌರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಕಾರಿಪುರದಲ್ಲಿ ಜಿನಿಸಿದರು. ಇವರು ಎದೆತುಂಜ ಹಾಡಿದನು, ಸಾಮುಗಾನ, ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಯುತರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಕೆವಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ನಾಡೋಜ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಗೌರವ ಡಿ. ಅಂಡ್ ಪದವಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗಿದೆ.

### ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ?

### - ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ

ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ : ಅಂಜಕಾತನಯದತ್ತ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಶ್ರೀ ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ರಾಮಜಂಪ್ರ ಬೇಂದ್ರೆ ಅವರು ಕ್ರಿ. ಈ. 1896 ರಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಜಿನಿಸಿದರು. ಇವರು ಗರಿ, ನಾಕುತಂತಿ, ನಾದಲೆಲೆ ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಯುತರಿಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಪದ್ಮಶ್ರೀ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಭಾರತಿಯ ಜ್ಞಾನಹಿಂತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗಿದೆ.

### ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೋಂಡ ನೀನು

### - ಕುಮಾರ ವ್ಯಾಸ

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ : ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವ ಗದುಗಿನ ನಾರಣಪ್ಪ ಅವರು ಕ್ರಿ. ಈ. ಸುಮಾರು 1430 ರಲ್ಲಿ ಗದಗ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಕೋಂಡವಾಡದಲ್ಲಿ ಜಿನಿಸಿದರು. ಇವರು ಕನಾಂಟ ಭಾರತ ಕಥಾ ಮಂಜರಿ ಮತ್ತು ಖಾವತೆ ಎಂಬ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಯುತರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಕ ಸಾಮುಜ್ಯ ಜ್ಕ್ರವತ್ತಿ ಎಂಬ ಜಿರುದನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗಿದೆ.

### ಹನುರು

### - ಕುವೆಂಪು

ಕುವೆಂಪು ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಕುಪ್ಪಣಿ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರು ಶಿವಮೌರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ಸಮಿಂಪದ ಕುಪ್ಪಣಿಯವರು. ಇವರ ಜನನ '1904 ಡಿಸೆಂಬರ್ 29'. ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರಾದ ಇವರು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೃತಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಳಲು, ಹಾಂಜಿನ್ಯಾ, ಹೆಕ್ಕಿಕಾತಿಕವನ ಮುಂತಾದ ಸಂಕಲನಗಳೂ, ನನ್ನ ದೇವರು ಮತ್ತು ಇತರ ಕಥೆಗಳು, ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಥೆಗಳು ಕಥಾ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನೂ, ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ರಾಡತಿ, ಮಲೆಯಲ್ಲ ಮಧುಮಗಳು ಕಾದಂಬಿಗಳನ್ನೂ, ಅಮಲನ ಕಥೆ, ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ಕಿಂದರಿಜೋಗಿ, ನೆನಹಿನ ದೋಣಿಯಲ್ಲ ಆತ್ಮಕಥೆ. ಶ್ರೀಯುತರ ರಾಮಾಯಣ ದಶನಂ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಯುತರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಜ್ಞಾನಹಿಂತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 1991ರಲ್ಲಿ ಪದ್ಮವಿಭೂಷಣ, ಕನಾಂಟಕ ರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಹಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಕೆವಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ.

### ಭಲಮನೆ ಮೇರವೆಂ

### - ರನ್ನು

ಕವಿ ಪರಿಜಯ: ರನ್ನ ಕ್ರಿ. ಈ. ಸುಮಾರು 949ರಲ್ಲಿ (ಹತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ) ಬಾಗಲಕೋಟಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುದುಪೋಳು (ಕ್ಳಾಂಕಿನ ಮುದೋಳು) ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜಿನಿಸಿದನು. ಇವನ ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ಜನವಲ್ಲಭಿ, ತಾಯಿ ಅಭ್ಯಲಭಿ, ಈತನು ಜಾಲುಕ್ಕೆ ದೊರೆಯಾದ ತ್ವಲಪನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಇವನು "ಸಾಹಸ ಜೀಮು ವಿಜಯಂ" (ಗದಾಯುದ್ಧ) ಅಜತ ತೀರ್ಥಿಂಕರ

ಮುರಾಳಿ ತಿಲಕಂ. ಪರಶುರಾಮ ಜರಿತಂ, ಜ್ಯೇಷ್ಠರ ಜರಿತಂ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನಿಗೆ ತೈಲಪನು ಕೆವಿ ಜ್ಯೇಷ್ಠವತೀ ಎಂಬ ಜರುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿನು. ಈತನು ರತ್ನತ್ಯಯರಣಿ ಇಬ್ಬಿನು.

### ವಿಳರಲವ

- ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ

ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ : ಕೆವಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನು ಶ್ರೀ. ಶ. ಸುಮಾರು 1550 ರಲ್ಲಿ ಜಿಕ್ಕೆಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಡೂರು ತಾಲೂಕಿನ ದೇವಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದನು. ಇವನಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಇವರು ‘ಜ್ಯೇಷ್ಠಮಿನಿ ಭಾರತ’ ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈತನಿಗೆ ಉಪಮಾಲೋಲ, ಕಣಾಡ ಕವಿಜೂತವನ್ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಎಂಬ ಜರುದುಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗಿದೆ.

### ಕೆಮ್ಮನೆ ಮೀನೆ ಹೊತ್ತನೆ

- ಆದಿಕವಿ ಪಂಪ

ಪಂಪ : ಕೆನ್ನಡದ ಆದಿಮಹಾಕವಿ ಪಂಪನು ಶ್ರೀ.ಶ. ಸುಮಾರು 941 ರಲ್ಲಿ ವೆಂಗಿಮಂಡಲದ ವೆಂಗಿಪಟು ಎಂಬ ಅಗ್ರಹಾರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದನು. ಪಂಪನು ‘ವಿಕ್ರಮಾಜುನ ವಿಜಯ ಮತ್ತು ಆದಿ ಮುರಾಳಿ’ ಎಂಬ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈತನಿಗೆ ಸರಸ್ವತಿ ಮಣಿಹಾರ, ಸಂಸಾರ ಸಾರ್ಥಕದಯ, ಕವಿತಾ ಗುಣಾಂವ ಎಂಬ ಜರುದುಗಳು ಇದ್ದವು.

## ಕಂಠಪಾರದ ಪದ್ಯಗಳು - 4 ಅಂಕಗಳು

ಸಂಕೆಲ್ಪ ಗಿತೆ - ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

ಮುತಗಳೆಲ್ಲವು ಪಥಗಳು ಎನ್ನುವ  
ಹೊಸ ಎಜ್ಜರದೊಳು ಬದುಕೋಣ  
ಭಯ ಸಂಶಯದೊಳು ಕಂದಿದ ಕಣ್ಣೊಳು  
ನಾಳನ ಕನಸನು ಜತ್ತೊಣ

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತ್ತಿದೆ ನೋಂಡಿದಿರಾ - ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ

ಯುಗ-ಯುಗಗಳ ಹಣ ಬರೆಹವ ಒರಸಿ

ಮನ್ವಂತರಗಳ ಭಾಗ್ಯವ ತೆರೆಸಿ

ರೆಕ್ಕೆಯ ಜಿನುತ ಜೀತನಗೊಳಿಸಿ

ಹೊಸಗಾಲದ ಹನುಮಕ್ಕಳ ಹರಸಿ

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತ್ತಿದೆ ನೋಂಡಿದಿರಾ?

ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂಡೆ ನೀನು - ಕುಮಾರ ವ್ಯಾಸ

ಮಾರಿಗೊತಣವಾಯ್ತು ನಾಳನ  
ಭಾರತವು ಜತುರಂಗ ಬಲದಲ  
ಕೌರವನ ಯುಣ ಹಿಂಗೆ ರಣದಲ ಸುಭಂಚೊಣಯನು ||  
ತೀರಿಸಿಯೆ ಪತಿಯವಸರಕ್ಕಿ ಶ  
ರೀರವನು ನೂಕುವೆನು ನಿನ್ನೊಯ  
ವೀರರ್ವೇಷರ ನೋಯಿಸನೆನು ರಾಜೀವಸಲನಾಳಿ ||

ಭೀಲಮನೆ ಮೇರೆವೆಂ - ರನ್ನೆ

ನೆಲಕಿರಿವೆನಂದು ಬಗೆದಿರೆ

ಜಲಕಿರಿವೆಂ ಹಾಂಡುಸುತ್ಯೋಜನೆಲನಿದು ಹಾ

ಜೈಲನೆನಗೆ ದಿನಪಸುತನಂ

ಕೊಳಸಿದ ನೆಲನೊಡನೆ ಮತ್ತೆ ಮುದುವಾಳ್ಳಬೇನೆ.

## ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು – ೭ ಅಂತ್ಯ

ಯುದ್ಧ

– ಸಾರಾಅಖಾಂಕ್ ಕರ್ತೃ

1. ರಾಹಿಲನು ಯಾರು?

ರಾಹಿಲ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರ್.

2. ರಾಹಿಲನು ತುತ್ತು ಹರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ವಹಕೆಗೆ ಭದ್ರವಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನು?

ರಾಹಿಲನು ತುತ್ತು ಹರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬೀಕಾದ ಶಸ್ತ್ರಜಿಕತ್ವಾ ಸಾಮಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದನು.

3. ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ‘ಬ್ಲಾಕ್ ಜೋಟ್’ ನಿಯಮವನ್ನು ಯಾತ್ರಾಗ್ರಿ ಹಾಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?

ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಮಾನ ದಾಖಳಿಯಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ‘ಬ್ಲಾಕ್ ಜೋಟ್’ ನಿಯಮವನ್ನು ಹಾಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

4. ರಾಹಿಲನು ಮುದುಕಿಯ ಎದುರಿಗೆ ನುಡಿದ ಗಂಭೀರವಾದ ಮಾತುಗಳಿನು?

ರಾಹಿಲನು “ನಾನು ಯುದ್ಧಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಕಡೆಯವನೆಲ್ಲ. ಸಂಕಷ್ಟಿಕಾದ ಮನುಷ್ಯರ ಕಡೆಯವನು” ಎಂದು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ನುಡಿದನು.

5. ಯುದ್ಧದ ಬಗೆಗೆ ಮುದುಕಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆನು?

“ಎಲ್ಲಿಗೂ ದೇಹಕ್ಕೂ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಗಾಯ ಮಾಡುವುದೇ ಯುದ್ಧದ ಪರಿ: ಎಂಬುದು ಯುದ್ಧದ ಬಗೆಗೆ ಮುದುಕಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

ಶಬರಿ

– ಪ್ರ. ತಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್

1. ಶ್ರೀ ರಾಮನ ತಂದೆಯ ಹೆಸರೇನು?

ಶ್ರೀ ರಾಮನ ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ದಶರಥ.

2. ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಲು ಶಬರಿ ಏನನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಳು?

ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಲು ಶಬರಿ ಪರಿಮಳದ ಹೂವು, ಮಧುಪರ್ಕ ಮತ್ತು ರುಚಿಕರ ಹಳ್ಳಿಹಂಪಲುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಳು.

3. ಮತಂಗಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಾಸವಿದ್ದ ತಪ್ಸಿನಿ ಯಾರು?

ಮತಂಗಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಾಸವಿದ್ದ ತಪ್ಸಿನಿ ಶಬರಿ.

4. ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರಿಗೆ ಮತಂಗಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಸೂಚಿಸಿದವರು ಯಾರು?

ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರಿಗೆ ಮತಂಗಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಸೂಚಿಸಿದವರು ದಂಡಕಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಬಂಧ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ರಾಕ್ಷಸ.

5. ಶಬರಿ ಗೀತನಾಟಕದ ಕರ್ತೃ ಯಾರು?

ಶಬರಿ ಗೀತನಾಟಕದ ಕರ್ತೃ ಪ್ರ. ತಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್.

ಲಂಡನ್ ನಗರ

– ವಿ.ಕೃ.ಗೋಪಾಲ್

1. ಲಂಡನ್‌ನ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಮಾಡಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೆನು?

ಲಂಡನ್‌ನ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಭೋಗಭಂಡಿಲ್ ಗಾಡಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ.

2. ನೆಲ್ಸನ್‌ರ ಮೂರಿಕ ಇರುವ ಸ್ಥಳದ ಹೆಸರೇನು?

ನೆಲ್ಸನ್‌ರ ಮೂರಿಕ ಇರುವ ಸ್ಥಳದ ಹೆಸರು ಟ್ರಾಫಲ್ಗಾರ್ ಸ್ಟ್ರೀಟ್ ಯರ್ (ಇಡಿಜಿಜಿಟಿಫಾರ್, ಡಾಜಿಡಿಟಿ)

3. ‘ವೆನ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್’ ಅಬ್ಜಿ’ ಯಾರೆ ಸ್ಟ್ರೋಕ್‌ವಾಗಿದೆ?

ವೆನ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಅಬ್ಜಿ ‘ಸತ್ಯಹೋರಿರುವ ಸಾರ್ವ ಭೌಮರ ಕವಿಮಂಗವರ್’ ಸ್ಟ್ರೋಕ್‌ವಾಗಿದೆ.

4. ಅಂಗ್ಲ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ವೈಭವ ಕಂಡು ಬರುವ ಹಣ ಯಾವುದು?

ಹೆರಿಂಗ್ ಕ್ರಾಸ್ ಎಂಬುದು ಅಂಗ್ಲರ ವೈಭವ ಕಂಡು ಬರುವ ಹಣ ಯಾವುದು?

**ಭಾಗ್ಯಶಿಶ್ವಗಳು** – ನಾಲ್ಕುಡಿಕೃ.ಹಡೆಯರ್/ಸರ್. ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ – ಡಿ. ಎಸ್. ಜಯಪ್ಪ ಗೌಡ

1. ನಾಲ್ಕುಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು ಯಾವಾಗ ಪಣಾಜಿಷ್ಟುರಾದರು?

ನಾಲ್ಕುಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು 189ರಲ್ಲಿ ಪಣಾಜಿಷ್ಟುರಾದರು

2. ನಾಲ್ಕುಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು ಯಾವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಂಕಣಬಂಧರಾಗಿದ್ದರು?

ನಾಲ್ಕಡಿಯವರು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿಪ್ರಾಯಿಗೆ ಕಂಕಣಬದ್ದರಾದರು

3. ಏಷಾಯಿ ಎಂಡರಲ್ಲೇ ಮೊದಲು ಪ್ರಾರಂಭಸಿದ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ತು ಯೋಜನೆ ಯಾವುದು?

ಶಿವನ ಸಮುದ್ರದ ಬಳಿ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ತು ಯೋಜನೆಯ ಏಷಾಯಿ ಎಂಡರಲ್ಲು ಪ್ರಾರಂಭಸಿದ ಮೊದಲ ಜಲ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.

4. ಇಟಿಂಟ್ ಸರೆಕಾರ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಪದವಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿತು?

ಜ್ಯಾಂಟ್ ಸರೆಕಾರ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರಿಗೆ ‘ಸರ್ತ್’ ಪದವಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿತು.

5. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರನ್ನು ದಿವಾನರಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದವರು ಯಾರು?

ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರಾಗಿದ್ದ ನಾಲ್ಕಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಹಿಡೆಯರು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರನ್ನು ದಿವಾನರಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದರು.

6. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರ ಹುಟ್ಟುಹಳ್ಳಿದ ನೆನಹಿಗಾಗಿ ಯಾವ ದಿನಾಚರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ?

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರ ಹುಟ್ಟುಹಳ್ಳಿದ ನೆನಹಿಗಾಗಿ “ಎಂಜನಿಯರ್ಸ್ ದಿನಾಚರಣೆ” ಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಎದೆಗೆ ಇದ್ದ ಆಕ್ಷರ

– ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ

1. ಮನೆ ಮಂಜಮ್ಮೆ ಯಾರು?

ಕವಿ ಸಿದ್ಧಾಂಗಿಯ್ಯ ಅವರು ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಕರ್ತೆಯಿಲ್ಲನ ಗ್ರಾಮದೇವತೆ ಮನೆ ಮಂಜಮ್ಮೆ.

2. ಮನೆಮಂಜಮ್ಮೆನ ಕರ್ತೆ ಹೇಳಿದ ಕವಿ ಯಾರು?

ಮನೆಮಂಜಮ್ಮೆನ ಕರ್ತೆ ಹೇಳಿದ ಕವಿ ಸಿದ್ಧಾಂಗಿಯ್ಯ.

3. ‘ಮಲೆಗಳಲ್ಲ ಮದುಮಗಳು’ ಯಾರು ಬರೆದ ಕಾದಂಬರಿ?

‘ಮಲೆಗಳಲ್ಲ ಮದುಮಗಳು’ ಕುವೆಂಪು (ಕೆ. ವಿ. ಮುಟ್ಟಪ್ಪ) ಬರೆದ ಕಾದಂಬರಿ.

4. ಅಶೋಕ ಹೈ ಅವರ ಹೈತಿ ಯಾವುದು?

ಅಶೋಕ ಹೈ ಅವರು ಮನೋಹರ್ವೇದ್ಯರು.

5. ದೇವನೂರರ ನನ್ನ ದೇವರು ಯಾರೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಿಕರಿಸಿ.

ಜಾವಣಿ ಇಲ್ಲದ ಗುಡಿಯಲ್ಲ ಕಾರುಣ್ಯ ಸಮತೆಯ ಬುದ್ಧನನ್ನು ಇಟ್ಟರೆ ಅದು ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ ಅವರ “ನನ್ನ ದೇವರು” ಆಗುತ್ತದೆ.

6. ಇಂದಲ್ಲ ನಾಳಿ ಘಲಕೊಡುವ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು?

ಎದೆಗೆ ಇದ್ದ ಆಕ್ಷರ, ಭೋಮಿಗೆ ಇದ್ದ ಇಂಜ ಇಂದಲ್ಲ ನಾಳಿ ಘಲ ಕೊಡುವುವು.

7. ಶಿವಾನುಭವ ಶಿಳ್ಳಕೊಳಿ ಬರೆದವರು ಯಾರು?

ಹಜಕಟ್ಟಿಯವರು ಶಿವಾನುಭವ ಶಿಳ್ಳಕೊಳಿ ಮನ್ತ್ರಕ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆತೆ

– ಎ. ಎನ್. ಮೂತ್ರಿರಾವ್

1. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು ಯಾರು?

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು ಮಹಾರಾಜ ವೇದವ್ಯಾಸರು.

2. ಹುಳಗೆ ಪರಮಾನಂದವಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಶಾಸುಭೋಂಗರ ದುಂಡುದುಂಡಾದ ಶರೀರವನ್ನು ನೋಡಿ ಹುಳಗೆ ಪರಮಾನಂದವಾಯಿತು.

3. ಶಾಸುಭೋಂಗರಿಗೆ ತಲೆ ಸುತ್ತಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಹುಳಗೆ ತಮ್ಮ ಮುಖದರ್ಶನವಾಗಿದೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದೊಂಬರಾಟದಲ್ಲ ಶಾಸುಭೋಂಗರಿಗೆ ತಲೆ ಸುತ್ತಲಾರಂಭಸಿತು.

4. ಶಾಸುಭೋಂಗರ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ ಯಾವುದು?

ಶಾಸುಭೋಂಗರ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ ಐದ್ ಮನ್ತ್ರ

5. ಹಸಿದು ಮಲಗಿದ್ದ ಹುಳಯು ಏನಂದು ಯೋಜಿಸಿತು?

ಹಸಿದು ಮಲಗಿದ್ದ ಹುಳಯು ವಿಧಿ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಏನನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದೋ ಎಂದು ಯೋಜಿಸಿತು.

ವೃಕ್ಷಸಾಕ್ಷಿ

– ದುರ್ಗಸಿಂಹ

1. ‘ವೃಕ್ಷಸಾಕ್ಷಿ’ ಕರ್ತೆಯನ್ನು ಯಾವ ಕೃತಿಯಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ?

‘ವೃಕ್ಷಸಾಕ್ಷಿ’ ಕರ್ತೆಯನ್ನು ದುರ್ಗಸಿಂಹನ ಕನಾಟಕ ಪಂಚತಂತ್ರ ಕೃತಿಯಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.

2. ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯು ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಆರೋಪವನ್ನು ಹೊರಿಸಿದನು?  
ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯು ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಹೊನ್ನಿನ ಕಳ್ಳತನದ ಆರೋಪವನ್ನು ಹೊರಿಸಿದನು.

3. ಧರ್ಮಾಧಿಕರಣರು ಏಕೆ ವಿಸ್ತೃಯ ಹೊಂದಿದರು?

ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯು “ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲ ಹೊನ್ನನ್ನು ಇಡುವಾಗ ಈತ ಮತ್ತು ನಾನು ಅಲ್ಲದೆ ಬೀರೆ ಯಾರು ಮನುಷ್ಯರು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲ ಇದ್ದ ಆಲದ ಮರವೇ ನಾಾಕ್ಕಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಧರ್ಮಾಧಿಕರಣರು ವಿಸ್ತೃಯ ಹೊಂದಿದರು.

4. ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯು ತನ್ನ ಬೀಳಿಗಿನ ಹೊತ್ತನ್ನು ಹೇಗೆ ಕೆಳೆದನು?

ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯು ತನ್ನ ಬೀಳಿಗಿನ ಹೊತ್ತನ್ನು ದೇವರು, ಗುರುಗಳು, ವೇದಾಧ್ಯಯನ ನಿರತರನ್ನು ಮೊಜೆ ಮಾಡುತ್ತ ಕೆಳೆದನು.

5. ಧರ್ಮಾಧಿಕರಣರು ಪಟವ್ಯಕ್ಕೆದ ಸಮಿಂಪಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಬಂದರು?

ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯ ನಡುವಿನ ವ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪರಿಕರಿಸಲು, ವೃಷಣಾಳಿಯನ್ನು ಕೇಳಲು ಧರ್ಮಾಧಿಕರಣರು ಪಟವ್ಯಕ್ಕೆದ ಸಮಿಂಪಕ್ಕೆ ಬಂದರು.

### ಸುಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ಕಥೆ

- ಶಿವಹೊಂಟಾಜಾಯಂ

1. ಸುಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಯ ತಂಡ ತಾಯಿಗಳ ಹೆಸರೆನು?

ಸುಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಯ ತಂಡ ಸೂರದತ್ತ, ತಾಯಿ ಯಶೋಭದ್ರಿ.

2. ಸುಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಗೆ ಯಾವ ಪಟ್ಟವನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಯಿತು?

ಸುಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಸೆಟಿಯ ಪಟ್ಟವನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಯಿತು.

3. ಸ್ವೇಮಿತ್ತಿಕನು ಸುಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದನು?

ಸ್ವೇಮಿತ್ತಿಕನು “ಎಂದು ಈತನು ಖಣಿಗಳನ್ನು ನೋಡುವನೋ ಅಂದು ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

4. ಯಶೋಭದ್ರೇಯು ರತ್ನಗಂಬಳಯನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟಳು?

ಯಶೋಭದ್ರೇಯು ರತ್ನಗಂಬಳಯನ್ನು ತನ್ನ ಮುವತ್ತೆರಡು ಸೋಸೆಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಳು.

5. ಅರಸ ವೃಷಭಾಂಕನ್ ಉಂಗುರವು ಯಾವಾಗ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಜಿದ್ದಿತು?

ಅರಸ ವೃಷಭಾಂಕನ್ ಉಂಗುರವು ಮಜ್ಜನ(ಸ್ವಾನ) ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಜಿದ್ದಿತು.

### ಸಂಕ್ಲಿ ಗಿತೆ

- ಜಿ. ಎನ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

1. ಯಾವುದನ್ನು ಎಚ್ಚರಿದಲ ಮುನ್ನಡಿಸಬೇಕು?

ಇರುಗಾಳಿಗೆ ಹೊಯ್ದಾಡುವ ಹಡಗನ್ನು ಎಚ್ಚರಿದಲ್ಲ ಮನ್ನಡಿಸಬೇಕು.

2. ನದಿಇಜಲಗಳು ಏನಾಗಿವೆ?

ನದಿಇಜಲಗಳು ಕೆಲುಷಿತವಾಗಿರುವ ನದಿಇಜಲಗಳಿಗೆ ಮುಂಗಾರಿನ ಮಂಡಿಯಾಗಬೇಕು.

3. ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಗಾರಿನ ಮಂಡಿಯಾಗಬೇಕು?

ಕೆಲುಷಿತವಾಗಿರುವ ನದಿಇಜಲಗಳಿಗೆ ಮುಂಗಾರಿನ ಮಂಡಿಯಾಗಬೇಕು.

4. ಕಾಡುಮೇಂಡುಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗೆದೆ?

ಕಾಡುಮೇಂಡುಗಳು ಬರಡಾಗಿವೆ.

5. ಯಾವ ಎಚ್ಚರಿದೊಳು ಬದುಕಬೇಕಿದೆ?

ಮತಗಳಲ್ಲವೂ ಪಥಗಳು ಎನ್ನುವ ಎಚ್ಚರಿದೊಳು ಬದುಕಬೇಕಿದೆ.

### ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ

- ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ

1. ಹಕ್ಕಿ ಯಾವ ವೇಗದಲ್ಲ ಹಾರುತಿದೆ?

ಹಕ್ಕಿಯು ಏವ ತೆರಿದಿಕ್ಕುವ ಹೊತ್ತಿನೋಳಿಗೆ ಅಂದರೆ ಕಣ್ಣ ರೆಪ್ಪೆ ಮಿಟಿಕನುವಟ್ಟು ಸಮಯದಲ್ಲ (ನಿಮಿಷದಲ್ಲ) ಗಾವುದ ಗಾವುದ ಗಾವುದ ಮುಂದೆ ಹಾರುತಿದೆ.

2. ಹಕ್ಕಿಯ ಗರಿಯಲ್ಲ ಯಾವ ಬಣ್ಣಗಳಿವೆ?

ಹಕ್ಕಿಯ ಗರಿಯಲ್ಲ ಕರಿ, ಬಿಳ ಕೆಂಪು, ಹೊನ್ನಿನ ಹೊಳೆಯಿವ ಬಣ್ಣಗಳಿವೆ.

3. ಹಕ್ಕಿಯ ಏರಡು ಕಣ್ಣಗಳ ಯಾವುವು?

ಸೂರ್ಯ ಜಂಡ್ರರು ಹಕ್ಕಿಯ ಕಣ್ಣಗಳು.

4. ಹಕ್ಕಿಯು ಯಾರ ನೆತ್ತಿಯನ್ನು ಕುಹಕ್ಕಿದೆ?
- ಹಕ್ಕಿಯು ಸಾವಣಭೋಮರ ನೆತ್ತಿಯನ್ನು ಕುಹಕ್ಕಿದೆ.
5. ಹಕ್ಕಿ ಯಾರನ್ನು ಹರಸಿದೆ?
- ಹಕ್ಕಿಯು ಹೊಸಗಾಲದ ಹನುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹರಸಿದೆ.
6. ಹಕ್ಕಿಯು ಯಾವುದರ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ?
- ಹಕ್ಕಿಯು ಕಾಲಪಕ್ಕಿಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ.

### ಹಲಗೆಳ ಬೀಡರು

### - ಜಾನಪದ (ಸಂಗ್ರಹ)

1. ಕುಂಪಣಿ ಸರ್ಕಾರ ಹೊರಡಿಸಿದ ಆದೇಶ ಏನು?

ಕುಂಪಣಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಭಾರತೀಯರು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಾಳನ್ನು ಹೊಂದುವಂತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತಮ್ಮಿಲ್ಲಿರುವ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಎಂಬ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿತು.

2. ಹಲಗಳಾಯ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಮುಖರು ಯಾರು?

ಮೂರೆರಿ ಹನುಮ, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಬಾಲ, ಜಡಗ, ರಾಮ ಈ ನಾಲ್ಕು ಹಲಗಳಾಯ ಪ್ರಮುಖರು.

- 3 ಹಲಗಳಾಯ ಗುರುತು ಉಳಿಯದಂತಾದ್ದು ಏಕೆ?

ಹಲಗಳಾಯ ಮೇಲೆ ಜ್ಞಾನ ಸರ್ಕಾರದ ದಂಡು ದಾಳ ಮಾಡಿ, ಬೆಂಕಿ ಹಜ್ಜಿದ್ದರಿಂದ ಹಲಗಳಾಯ ಗುರುತು ಉಳಿಯದಂತಾಯಿತು.

4. ಯಾವ ಫಟನೆ ಹಲಗೆಳ ಲಾವಣಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ?

ಹಲಗಳಾಯ ಬೀಡರ ಹತಾರ ಕದನ ಫಟನೆ ಹಲಗೆಳ ಲಾವಣಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

5. ಹಲಗೆಳ ಗ್ರಾಮ ಎಲ್ಲಾದೆ?

ಹಲಗೆಳ ಮುಧೋಳಿ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು ಇಂದಿನ ಬಾಗೆಲಕೋಣಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದೆ.

### ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂಡೆ ನೀನು

### - ಕುಮಾರ ವ್ಯಾಸ

1. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕಣಣನ್ನು ರಥದಲ್ಲ ಹೇಗೆ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡನು?

ಕೃಷ್ಣನು ಕಣಣ ಸಂಗಡ ಮೈದುನತನದ ಸರಸವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಕೈಹಿಡಿದು ಎಚೆದು ರಥದ ಹೀರದಲ್ಲ ಕೂರಿಸಿದನು.

2. ಕುಮಾರ ವ್ಯಾಸನ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವ ಯಾರು?

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವ ಗದುಗಿನ ವಿರಾಸಾರಾಯಣ.

3. ಅಶ್ವಿನಿಎಂಬತೆಗಳ ವರಬಲದಿಂದ ಜನಿಸಿದವರು ಯಾರು?

ಅಶ್ವಿನಿಎಂಬತೆಗಳ ವರಬಲದಿಂದ ಜನಿಸಿದವರು ನಕುಲ ಮತ್ತು ಸಹದೇವ.

4. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನಿಗೆ ಇರುವ ಜರುದು ಯಾವುದು?

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನಿಗೆ 'ರೂಪಕ ಸಾಮೃತ್ಯ ಜರ್ಕೆವತ್ತಿ' ಎಂಬ ಜರುದು ಇದೆ.

5. ನಾರಣಪತ್ನಿಗೆ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಏಕೆ ಬಂತು?

ನಾರಣಪತ್ನಿ ವ್ಯಾಸರ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಹಾಭಾರತವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲ ಕನಾಡ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ ಎಂಬ ಕೃತಿ ರಚಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿತು.

### ಹಸುರು

### - ಕುವೆಂಪು

1. ಆಶ್ವಯಜಬತ್ತದ ಗದ್ದೆಯ ಬಣ್ಣ ಯಾವ ಹಸಿರಿನಂತಿದೆ?

ಆಶ್ವಯಜಬತ್ತದ ಗದ್ದೆಯ ಬಣ್ಣ ಗಿಂಡಿ ಹಸುರಿನಂತಿದೆ.

2. ಕವಿಯು ನೋಡಿದ ಅಡಕೆಯ ತೋಟ ಎಲ್ಲಾದೆ?

ಕವಿಯು ನೋಡಿದ ಅಡಕೆಯ ತೋಟ ವನದಂಜಿನಲ್ಲದೆ.

3. 'ಹಸುರು' ಎಂಬುದು ಯಾವುದನ್ನು ಕಂಡು ಪ್ರೇರಿತವಾದ ಕವನವಾಗಿದೆ?

'ಹಸುರು' ಕವನವು ಆಶ್ವಯಜಬತ್ತದ ಮಾಸದ ನವರಾತ್ರಿಯಲ್ಲ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಹಜ್ಜೆ ಹಸುರನ್ನು ಕಂಡು ಪ್ರೇರಿತವಾದ ಕವನವಾಗಿದೆ.

4. ಕವಿಗೆ ಹುಲ್ಲನ ಹಾಸು ಯಾವ ರೀತಿ ಕಂಡಿದೆ?

ಕವಿಗೆ ಹುಲ್ಲನ ಹಾಸು ಮತ್ತಮಹಲ್ಲನ ಹೊಸ ಪಟ್ಟೆಯ ಜಮಬಾನೆಯ ರೀತಿ ಇದೆ.

### ಭುಲಮನೆ ಮೆರ - ರನ್ನ

1. ನಿಮಗೆ ನಮಸ್ತರಿಸಿ ಹೋಗಲು ಬಂದೆನಷ್ಟೆ ಎಂದು ದುರ್ಯೋಧನನು ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳುವನು?  
ನಿಮಗೆ ನಮಸ್ತರಿಸಿ ಹೋಗಲು ಬಂದೆನಷ್ಟೆ ಎಂದು ದುರ್ಯೋಧನನು ಇಂತಾ ಜಾಯರಿಗೆ ಹೇಳುವನು.
2. ದಿನಪನುತ್ತ ಎಂದರೆ ಯಾರು?  
ದಿನಪನುತ್ತ ಎಂದರೆ ಕಣ.
3. ಯಾರಿಬ್ಬಿರನ್ನು ಕೊಂಡ ಬಳಕ ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ದುರ್ಯೋಧನ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ?  
ಅಜುನ ಮತ್ತು ಇಮು ಇಬ್ಬಿರನ್ನು ಕೊಂಡ ಬಳಕ ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ದುರ್ಯೋಧನ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.
4. ಭುಲವನ್ನೇ ಮೆರೆಯುವುದಾಗಿ ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಿದವರು ಯಾರು?  
ಭುಲವನ್ನೇ ಮೆರೆಯುವುದಾಗಿ ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಿದವರು ದುರ್ಯೋಧನ.
5. ಅಂತಕಾತ್ಮಜ ಎಂದರೆ ಯಾರು?  
ಅಂತಕಾತ್ಮಜ ಎಂದರೆ ಧರ್ಮರಾಯ.

### ವಿಲರಲವ - ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ

1. 'ಜ್ಯೋತಿಂ ಭಾರತ' ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದ ಕವಿ ಯಾರು?  
ಜ್ಯೋತಿಂ ಭಾರತ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದ ಕವಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ
2. ಯಜ್ಞಾಶ್ವವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದವರು ಯಾರು?  
ಯಜ್ಞಾಶ್ವವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದವರು ಲವ
3. ಕುದುರೆಯನ್ನು ಲವನು ಯಾವುದರಿಂದ ಕಟ್ಟಿದನು?  
ಕುದುರೆಯನ್ನು ಲವನು ತನ್ನ ಉತ್ತರೀಯದಿಂದ ಕಟ್ಟಿದನು.
4. ಮುನಿಸುತ್ತರು ಹೆದರಲು ಕಾರಣವೇನು?  
ಲವನು ಯಜ್ಞಾಶ್ವವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದರಿಂದ ಮುನಿಸುತ್ತರು ಹೆದರಿದರು.

### ಕೆಮ್ಮೆನೆ ಮಿಲನೆ ಹೊತ್ತನೆ - ಆದಿಕವಿ ಪಂಪ

1. ದ್ರೋಣನು ಪರಶುರಾಮನಲ್ಲಿಗೆ ಏಕೆ ಬಂದನು?  
ದ್ರೋಣನು ಪರಶುರಾಮನಲ್ಲಿಗೆ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು(ಹಣ) ಬೇಡಲು ಬಂದನು.
2. ದ್ರೋಣನು ಯಾರೊಡನೆ ಪರಶುರಾಮನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು?  
ದ್ರೋಣನು ಅಶ್ವತಾಘಮನೊಡನೆ ಪರಶುರಾಮನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು.
3. ಪರಶುರಾಮನು ದ್ರೋಣನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಥಾನ ಅಸ್ತಗಳು ಯಾವುವು?  
ಪರಶುರಾಮನು ದ್ರೋಣನಿಗೆ ವರುಣ, ವಾಯುವ್ಯ, ಆಗ್ನೇಯ, ಇಂದ್ರಾದಿ ಪ್ರಥಾನ ಅಸ್ತಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು.
4. ದ್ವಿಪದನು ಪಡಿಯರನಿಗೆ ಏನೆಂದು ಹೇಳಿದನು?  
ಅಂತಹವನ್ನು ನಾನು ತಿಂದಿಲ್ಲ, ಅವನನ್ನು ಹೊರತ್ಕೆ ತಕ್ಷ ಎಂದು ದ್ವಿಪದನು ಪಡಿಯರನಿಗೆ (ದ್ವಾರಪಾಲಕನಿಗೆ) ಹೇಳಿದನು.

### ಪರ್ಯ ಮೋಣಕ ಅಧ್ಯಯನ - ವಸಂತ ಮುಖ ತೋರಲಲ್

1. ಮಟ್ಟ ಮೋರಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ?  
ಮಟ್ಟಮೋರಿ ಮುಸುರೆ ತಿಕ್ಕತಿದ್ದಾಳೆ.
2. ಅಮೃ ಎಲ್ಲ ಮಲಗಿದ್ದಾಳೆ?  
ಅಮೃ ಗುಡಿಸಿಲಳ್ಳ ಮಲಗಿದ್ದಾಳೆ
3. ವಸಂತ ಯಾರಿಗೆ ಮುಖ ತೋರಲಲ್?  
ಕಮಾರ, ನೇಕಾರ, ಕುಂಬಾರ, ಕೇರಿಯ ಮಾರ, ಮತ್ತು ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಸಂತ ಮುಖ ತೋರಲಲ್.
4. ಮಟ್ಟಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೇನು?

ಗುಡಿಸಿಲೊಕೆಗೆ ಬರಲು ವಸಂತ ಹೆದರಿದನೆ? ಹರಿದ ಜಿಂದಿ ಬಟ್ಟೆಯ ಕಂಡು ಅವನು ಮರುಗಿದನೆ? ಇವು ಮಟ್ಟಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.

## ಮೂರು/ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು - 20ಅಂತರ್

### ಯುದ್ಧ

### - ಸಾರಾಅಭಿಭಾಕೆರ್

1. ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗೆ ವಿಮಾನದ ಫ್ಯೂಲೆಟ್ ಏನು ಹೇಳದನು?

“ಡಾಕ್ಟರ್ ರೆಲಡಿಯೋ ಸಮನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಗ್ರೌಂಡಿನೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕ ಬೆಳೆಸಲು ನಾಡ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹೇಗಾದರೂ ಇಂಧಿಯೋಣವೆಂದರೆ ಈ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲ ಏನೂ ಕಾಣಿಸ್ತೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ?” ಎಂದು ವಿಮಾನದ ಫ್ಯೂಲೆಟ್ ನುಡಿದನು.

2. ಮಹಿಳೆಯ ಆತಾನಾದ ಕೇಳಿ ರಾಹಿಲನ ಮನದಲ್ಲ ಮೂಡಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಾಪುವು?

ಮಹಿಳೆಯ ಆತಾನಾದ ಕೇಳಿ ರಾಹಿಲನ ಮನದಲ್ಲ : ಆ ಮಹಿಳೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಅಪಾಯದಲ್ಲ ಸಿಲುಕಿದ್ದಾಗೆ? ಆ ಮನೆಯೋಕೆಗೆ ಏನು ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿದೆ? ತಾನಿಗೆ ಕದವನ್ನು ತಟ್ಟಿದರೆ ಪರಿಣಾಮವೇನಾಗಬಹುದು? ಆ ಮನೆಯಂದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಬೆಳೆಕಿನ ಶರಣವೂ ಹೊರಗಡೆ ಹಾಯುತ್ತಿಲ್ಲ, ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲ ವಿಮಾನ ದಾಖಂಣಂದ ರಕ್ಷಿತಿಕೊಳ್ಳಲು ‘ಭ್ರಾಹ್ ಜೀವ’ ನಿಯಮವನ್ನು ಪಾಲನೆಂಬಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲ ಆ ಮನೆಯೋಕೆಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮೂಡಿದವು.

3. ಮುದುಕಿಯು ರಾಹಿಲನ ಬಳ ಯುದ್ಧದ ಬಗ್ಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದ ನುಡಿದ ಮಾತುಗಳಿಂದು?

“ನೋಡಷ್ಟು ನಾನು ಈ ಉರಿಗೆ ಬಂದು ಐವತ್ತು ವಂಡಗಳಾದರೂ ಆಗಿರ ಬಹುದು, ಮುದುವೆಯಾಗಿ ನವ ವಧುವಾಗಿ ಈ ಉರಣ್ಣ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದೆ, ಕೆಲವು ಕಾಲ ನೆಮ್ಮೆದಿಯಂದಲೇ ಇದ್ದೆವು, ಇಮೀನು ಆಸ್ತಿ ನಮಗೆ ಸಾಕಷ್ಟಿತ್ತು, ಈಗೆಲೂ ಇದೆಯೆನ್ನು, ಆದರೆ ನೆಮ್ಮೆದಿಯಂದ ಬದುಕಲು ಈ ಜನ ಜಡಬೇಕಲ್ಲಾ? ಯುದ್ಧವಂತೆ ಯುದ್ಧ” ಮುದುಕಿ ತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದ ನುಡಿದಳು.

4. ನಿಜೀವವಾಗಿರುವ ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಿ ಮುದುಕಿ ನಿರಾಶೆಯಂದ ಹೇಳಿದ್ದೇನು?

ನಿಜೀವವಾಗಿರುವ ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಿ ಮುದುಕಿಯು ಇಷ್ಟು ವಂಡಗಳಂದಲೂ ಹಂಬಳಸಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗು ಕೊನೆಗೂ ದಕ್ಕಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ? ಈ ಯುದ್ಧವಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಬದುಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆನಲ್ಲಾ ದೇವರೇ? ಈ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಎಂತಹ ಬುದ್ಧಿಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಿರು?” ಎಂದು ನಿರಾಶೆಯಂದ ಹೇಳಿದಳು.

### ಶಬರಿ - ಮ. ತಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್

1. ರಾಮನು ಗಿರಿವನವನ್ನು ಏನೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು?

ರಾಮನು ಗಿರಿವನಗಳನ್ನು ಕುರಿತು “ಗಿರಿವನಗಳೇ ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಹೇಳಿ ಹೃಇಯ ರಾಣಿ ಸಿಂಹಾಸನ ನನಗೆ ದೊರೆಯುವಕೆಂಬೇ? ಅವಳು ಇರುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನೀವು ತಿಂಡಿರುವಿರೇ? ನನ್ನ ಹೃದಯದ ಈ ದುಃಖವು ನಾಶವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲ” ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು.

2. ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಅಣ್ಣನನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಂತ್ಯುಸಿದನು ತಿಂಬಿ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಸಿಂಹಾಗಿ ಪರಿತಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಣ್ಣನಾದ ರಾಮನನ್ನು ಕುರಿತು “ತಾಳಕೋಡ ಅಣ್ಣ ತಾಳಕೋಡ, ಸೂರ್ಯನೆಂಬ ತೇಜಗಿಡಲು ಕಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡುವವರು ಯಾರು? ರಾಮನೇ ಧೈಯಗಿಡಲು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಸ್ತೋಯ ನೀಡುವವರು ಯಾರು?” ಎಂದು ಹೇಳ ಸಂತ್ಯುಸಿದನು.

3. ರಾಮನ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಶಬರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಸಿದ್ಧತೆಗಳಿಂದು?

ರಾಮನ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಶಬರಿಯು ಸವಿಯಾದ ಬಗೆಬಗೆಯ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು, ಜೀನುತ್ಪಂತ ಅಧಿಕವಾಗಿರುವ ಮಧುಪರ್ಕವೆಂಬ ಹಾನಿಯನ್ನು, ಸುವಾಸನೆಯಂದ ಕೂಡಿದ ಬಾಡದ ಹೊವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು.

4. ಶಬರಿಯು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ಉಪಚರಿಸಿದ ರೀತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಶಬರಿಯು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ಕಂಡು ಬೆರಗಾಗಿ, ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಮೈಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ, ಕಾಲಗೆ ಇದ್ದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಕೈಕೆಣ್ಣಿಗೊತ್ತಿಕೊಂಡಳು. ಬಗೆಬಗೆಯ ಸುವಾಸನೆಯಿಂತೆ ಹೊಮ್ಮಾಲೆಯನ್ನು ಕೊರಗಿ, ಹಾಕಿ ಸಂತಸಪಟ್ಟಳು. “ಜಗದಲ್ಲಿ ಇದರಷ್ಟು ರುಚಿಯಾದ ಹಣ್ಣೇ ಇಲ್ಲ. ನಿಮಗೆಂದೆ ತಂದೆನು” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಸವಿಯಾದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಉಪಚರಿಸಿದಳು.

೫. ಅತಿಥ್ಯ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಶಬರಿಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದರು?

ಅತಿಥ್ಯ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಶಬರಿಗೆ “ನಾವು ನಿನ್ನ ತ್ರೀತಿಯ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಸಂತಸಗೊಂಡುವು. ನಿನ್ನ ಸುಪದ್ಭೂತ ನಮ್ಮ ಸುಖ ಕಂಡುವು. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದ ಅನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಮಣಿ ನಮ್ಮದಾಯಿತು. ನಾವು ನಿನಗೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಮುಣಿಗಳು” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

## ಲಂಡನ್ ನಗರ - ವಿಶ್ವ ಗೋಕಾರ್ಕ

೧. ಪೂಲವರ್ಧ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ವಸ್ತುಗಳಾವುವು?

ಪೂಲವರ್ಧ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ವಸ್ತುಗಳಿಂದರೆ ಬೂಟು, ಕಾಲು ಜೀಲ, ಸಾಬೂನು, ಜೈಂಡ, ಮಸ್ತಕ, ಅಡಿಗೆ ಹಾತ್ರುಗಳು, ಇಲ್ಲಿಕ್ಕೊ ದೀಪದ ಸಾಮಾನುಗಳು, ಘೋಟೋ, ಅಡವಿಯ ಹೂ, ಯುದ್ಧ ಸಾಮಾಗ್ರಿ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲವೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

೨. ಲಂಡನ್‌ನ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿಯುತ್ತಾಗಿರುತ್ತಾರೆ?

ಲಂಡನ್‌ನ ಯಾವುದೇ ದೊಡ್ಡ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೊಳದರೂ ಅಲ್ಲಿನ ಬೈಹಿಕ್ಕು, ಕಾರ್ಕೆನ್, ಬಿಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು, ಸಿನಿಮಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಜಾಗವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಡುವವರೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೆ, ಕಾಲೇಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಸಿಹಾಯಣಿಯರನ್ನೂ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

೩. ಚೊಹ್ಮಿಗೆಯ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಲೇಖಕರು ಹೇಗೆ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ?

ಲೇಖಕರು “ಒಂದು ಚೊಹ್ಮಿಗೆಯಂತೆ ಇನ್ನೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಸಿಕ್ಕಿಸಿದ ಮುಜ್ಜವಾದರೂ ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬೀರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಕೋಣಾಂವಧಿ ಚೊಹ್ಮಿಗೆಗಳನ್ನು ಬೀಕಾದರೆ ಪರಿಕ್ಷಿಸಿ ಇದನ್ನು ಮನಗಾಣಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯರಂತೆ ಚೊಹ್ಮಿಗೆಯಲ್ಲವೇ? ಬಿಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯಾಳಂತೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬಿಂಳಲ್ಲ ಎಂದು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೪. ‘ಹೊಯಟ್ ಕಾನೆರ್’ ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಕವಿಗಳ ಸಮಾಧಿ ಇದೆ?

ಹೊಯಟ್ ಕಾನೆರ್ ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಕವಿಗಳ ಸಮಾಧಿ ಇದೆ. ಜಾಡ್ನೆನ್, ಗೋಲ್ಲ್ ಸ್ಕ್ರಿತ್, ಡ್ರಾಯರ್, ಬೆನ್ ಜಾಜ್ನೆನ್, ವಡ್ಡುವತ್ತೋ, ಮೊದಲಾದ ಕವಿಗಳ ಸಮಾಧಿ ಇದೆ.

೫. ಸಾಮ್ರಾಟರ ರಾಜ್ಯಾಳಿಷ್ಟೆಕವಾಗುವ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲರುವ ಕಲ್ಲುಪಾಟಿಯ ವಿಶೇಷತೆಯೇನು?

ಸಾಮ್ರಾಟರ ಪಟ್ಟಾಳಿಷ್ಟೆಕವಾಗುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಇದರ ಮೇಲೆ ಕೂರಬೇಕು. ಈ ಶಿಲೆಯನ್ನು ಒಕ್ಕೊಂಡ ಸಿಂಹಾಸನವು ವೇಸ್ಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲದೆ. “ಸ್ನೇಹ್ ಆಫ್ ಸ್ನೇಹ್” ಎಂದು ಇದರ ಹೆಸರು. ತನೆ ಎತ್ತಡೆನು ಸ್ಥಾಪ್ತಾಳ್ಯಾಂಡಿನ ಅರಸರಿಂದ ಇದನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಬಂದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಎಲ್ಲ ಸಾಮ್ರಾಟರ ಅಜಂಡೆಕವು ಈ ಕಲ್ಲನ ಮೇಲೆಯೇ ಆಗಿದೆ.

## ಭಾಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ - ಜಯಪ್ರಕಾರ

೧. ನಾಲ್ಕಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯಿರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾಗಿದ್ದವು?

ನಾಲ್ಕಡಿಯವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ೧. ಗ್ರಾಮ ನಿಮ್ಮಾಂಕರಣ ೨. ವೈದ್ಯ ಸಹಾಯ ೩. ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರಜಾರ ೪. ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ.

೫. ಪ್ರಯಾಣ ಸೌಲಭ್ಯ ಮುಂತಾದವು ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾಗಿದ್ದವು.

೨. ನಾಲ್ಕಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜರ ಒಡೆಯಿರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಕಾಯುರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದವು?

೧೯೦೨ರಲ್ಲಿಯೇ ಶಿವನ ಸಮುದ್ರ ಜಲವಿದ್ಯೂತ್ ಯೋಜನೆ, ೧೯೦೭ರಲ್ಲಿ ವಾಣಿಲಾನ ಸಾಗರ ಯೋಜನೆ, ೧೯೧೧ರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಸಾಗರ ಯೋಜನೆ ಕಾಯುರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದವು.

೩. ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷಾರ್ಥಿಯ್ಯ ಅವರು ಏನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ?

ಅಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಗೂ ಹರಮೊಳ್ಳೆ ಪರಿಹಾರ. ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣವಿರಬೇಕು. ಅದು ಕೆಲವೇ ಜನರು

ಸ್ವತ್ತಾಗೆದೆ ಎಲ್ಲರ ಆಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕಾಗಬೇಕು ಎಂದು ವಿಶೇಷಾರ್ಥಿಯ್ಯನವರು ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

೪. ನೇಹರೂ ಅವರು ಸರ್.ಎಂ.ವಿಶೇಷಾರ್ಥಿಯ್ಯ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ?

ನೇಹರೂ ಅವರು ಸರ್.ಎಂ.ವಿಶೇಷಾರ್ಥಿಯ್ಯ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ‘ಭಾರತೀಯರಾದ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವವರು ಮತ್ತು ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆಯಲಾರದವರು ಎಂಬ ಅಪಕ್ಷತೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲದೆ. ಇದರೆ ನೀವು ಈ ಮಾತಿಗೆ ಹೊರತಾಗಿದ್ದಿರಿ. ತಾವು ಕಡಿಮೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಿರಿ; ಜೊತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಿರಿ ಅದನ್ನು ನಾವು ತಮ್ಮಿಂದ ಕೆಲಯಬೇಕಿದೆ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

೫. ಹಣಕಾಸು ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷಾರ್ಥಿಯ್ಯ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಮಾಹಾಡುಗಳಾವುವು?

ವಿಶೇಷರಯ್ಯ ಅವರು ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಅವಧಿಯಲ್ಲ ಹಣಕಾಸು ನೀತಿಯಲ್ಲ ಹಲವಾರು ಬದಲಾವಣೆ ತಂದರು. ಮೈಸೂರು ಬ್ರಾಹ್ಮಂಕನ್ನು ಸಾಹಿಸಿದರು. ಕ್ರಾರಿಕೆಗಳ ಅಜವ್ಯಾದಿಗಾಗಿ ಫಿಡರ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಂಕ್ ಹಾಗೂ ಅಜವ್ಯಾದಿ ನಿರ್ದಿಗಳನ್ನು ಸಾಹಿಸಿದರು. ನಾವಜನಿಕ ಜೀವವಿಮಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ರೈತರು ಹಾಗೂ ಕರಕುಶಲ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಸಾಲದ ಸೌಲಭ್ಯ ನೀಡಲು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸಹಕಾರ ಬ್ರಾಹ್ಮಂಕಗಳನ್ನು ಸಾಹಿಸಿದರು. ರಾಜ್ಯದ ಆಸ್ತಿ ಹಾಗೂ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರು. ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲ ಹೊಸತನ ತಂದರು. ಹೀಗೆ ವಿಶೇಷರಯ್ಯ ಅವರು ಹಣಕಾಸು ನೀತಿಯಲ್ಲ ಮಾಪಾಡುಗಳನ್ನು ತಂದರು.

### ಎದೆಗೆ ಇದ್ದ ಅಕ್ಷರ

### - ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ

1. ಅಶೋಕ ಹೈ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಸಂಶೋಧನಾ ಸತ್ಯವೆನು?

ಕೆಲವು ಜನ ಒಂದು ಕೊರಡಿಯಲ್ಲ ಕುಳಿತು ಟೆಲಿವಿಷನ್ ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಇನ್ನೂಂದಿಷ್ಟು ಜನ ಇದರ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂಂದು ಪಕ್ಕದ ಕೊರಡಿಯಲ್ಲ ಹನೋ ಮಾತುಕೆ ಆಡುತ್ತ ತಮ್ಮಿಷ್ಟಕೆ ತಾವು ಇರುವಾಗ, ಟೆಲಿವಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೊಲೆ ದೃಶ್ಯ ಬಂದಾಗ ಇಲ್ಲ ಇದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದವರ ದುಃಖ ಭಾವನೆಯು ಇದನ್ನು ನೋಡಿದೆ ಇರುವ ಪಕ್ಕದ ಕೊರಡಿಯಲ್ಲ ಇರುವವರ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಮುಟ್ಟಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ದುರುದೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಟೆಲಿವಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾಯೋಂದು ಸೃಜ್ಯ ದೃಶ್ಯ ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವವರ ಏಷಿ ಭಾವನೆಯು ಪಕ್ಕದ ಕೊರಡಿಯಲ್ಲ ಇದನ್ನು ನೋಡಿದೆ ತಮ್ಮಿಷ್ಟಕೆ ತಾವೇ ಇದ್ದವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೂ ಪರಿಣಾಮ ಜಿರಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂತೋಷದ ಭಾವನೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಶೋಕ ಹೈ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಸಂಶೋಧನಾ ಸತ್ಯ.

ಒವಜನಕಾರರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲ ಅರಿವು ಎಂದರೆ ಏನು? ವಿವರಿಸಿ.

ವಜನಕಾರರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲ ಅರಿವು ಎಂದರೆ ತನ್ನಿಷ್ಟಕೆ ತಾನು ಇರುವ ಕೆವಲ ತಿಳುವಳಿಕೆ. ಜಾಣ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ, ಅದು ಕ್ರಿಯೆಯ ಅನುಭವದಿಂದ ಬಡಮೂಡುವುದು ಅದು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದ್ದಲ್ಲ. ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲ ಮೂಡಿದ ತಿಳುವಳಿಕೆ. ಅದು ತಕ್ಷವಲ್ಲ ನಡೆಯಿಂದ ನುಡಿ ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಅದು ಅರಿವ

### ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಿಳಿತೆ

### - ಎ. ಎನ್. ಮೂತ್ರಿರಾವ್

1. ಮದಳಂಗನ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲ ಬರುವಾಗ ಶಾನುಭೋಗರು ಏನೆಂದು ಯೋಜಿಸಿದರು?

ಶಾನುಭೋಗರು ಮದಳಂಗನ ಕಣಿವೆಯನ್ನು ದಾಟ ಹೋಗಬೇಕಿತ್ತು. ಅದು ಕಾಡುದಾರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅದಿನ ಬೆಳುದಿಂಗಳನ್ನು ರಾತ್ರಿ. ಅದರೂ ಶಾನುಭೋಗರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭಯ ಆವರಿಸಿತ್ತು. ಹೊಟ್ಟಿಯೂ ಹಸಿಯುತ್ತಿತ್ತು. “ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡ ಹೆಚ್ಚೆ ಹಾಕಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊತ್ತಿಗೆ ಉರು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು” ಎಂದು ಶಾನುಭೋಗರು ಯೋಜಿಸಿದರು.

2. ಹುಲಾಯು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಹಾರಿ ಕೊಲ್ಲಿದಿರಲು ಕಾರಣಗಳನು?

ಭರತವಂಡದ ಹುಲಾಗಳು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಹಾರಿ ಕೊಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ ಹಕೆಂದರೆ ಶತ್ರುಗಳಾದರೂ ಸರಿಯೆ, ಬೇನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿರುವಾಗ ಕೊಲ್ಲುವುದು ಧರ್ಮವಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹುಲಾಯು ಶಾನುಭೋಗರ ಬೇನ್ನು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಹಾರಿ ಕೊಲ್ಲಲಿಲ್ಲ.

3. ಶಾನುಭೋಗರು ಮೂರಿಂದೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗಿ ನಡೆದ ಪಟನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಜಿಕ್ಕಾಯಿಕನಹ್ಲಗೆ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ತುಂಜಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದ ರೈತರ ಗಾಡಿಯ ಎತ್ತುಗಳು ಮುಂದೆ ಹೋಗದೆ ನಿಂತವು. ಹುಲಾಯ ಗಜನೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ಎತ್ತುಗಳ ಗಂಟೆಯ ಸದ್ಗನ್ನು ಕೇಳಿದ ಹುಲಾಯ ಕೆಲವು ನಿಮಿಷ ತಡೆದು ರೈತರ ಮಾತು ಕೇಳಬಂದ ಮೇಲೆ ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಪಲಾಯನಮಾಡಿತು. ಅನಂತರ ರೈತರು ತಮ್ಮಲ್ಲದ ಹೊಬಿಯಿಂದ ಒಂದರು ತೋಳತಾ ಹಾರಿಸಿ, ಕೈಲಾಡಷ್ಟು ಗಲಬೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ತೆಂಗಿನಗರಿಯ ಪಂಜು ಹೊತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಮುಂದೆ ಬಂದರು. ಮೂರಿಂದೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದ ಶಾನುಭೋಗರನ್ನು ಕಂಡು, ಮುಖದ ಮೇಲೆ ನೀರೆರಜಿ ಎಚ್ಚರಿಸಿದರು.

### ವೃಕ್ಷಸಾಕ್ಷಿ

### - ದುರ್ಗಸಿಂಹ

1. ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಗೆ ದುಷ್ಪಬುದ್ಧಿಯು ಯಾವ ಸಲಹೆಯಿಲ್ಲತನು?

ಅಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯು ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯಾದ ದುಷ್ಪಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕರೆದು, “ಜಿನ್ನವನ್ನು ಹಂಡಿಕೊಳ್ಳುಣಿ” ಎಂದಾಗ ದುಷ್ಪಬುದ್ಧಿಯು ಪಾಪಬುದ್ಧಿಯವನಾಗಿ “ನಾವು ಈ ಹೊನ್ನನ್ನು ಹಂಡಿಕೊಂಡು ಮನೆಯಲ್ಲ ಸ್ವೇಳಿಯಿಂದ ಇರುವವರಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ನಿನಗೂ ನನಗೂ ಲಜಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟ ಹೊನ್ನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಉಳಿದ ಹೊನ್ನಲ್ಲವನ್ನು ಇಲ್ಲಯೇ ಇಟ್ಟು ಇಡೊಳಿ” ಎಂದು ಸಲಹೆಯಿಲ್ಲತನು.

2. ದುಷ್ಪಬುದ್ಧಿಯು ತನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಏಕಾಂತದಲ್ಲ ಏನೆಂದು ಹೇಳಿದನು?

ದುಷ್ಪಬ್ರಹ್ಮಿಯ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಕೈ ಹಿಡಿದು, ಏಕಾಂತ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ “ನಿನ್ನ ಒಂದು ಮಾತಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ಕರ್ಣಗೆ ಲೀಪ್ವಾ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ, ಹಲವು ಕಾಲ ಹಸಿಯಿದ ಉಂಟಾದಿ ಬಾಳುವಂತಹ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ನಿನ್ನ ಆ ಮರದ ಹೊಡರೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ್ದು, ಧರ್ಮಬ್ರಹ್ಮಿಯೇ ಹೊನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನೆಂದು ಹೇಳು” ಎಂದು ಹೇಳದನು.

### 3. ಧರ್ಮಾಂಥಿಕರಣರು ವಂತವ್ಯಕ್ಕೆ ಹನು ಹೇಳದರು?

ಧರ್ಮಾಂಥಿಕರಣರು ವಂತವ್ಯಕ್ಕೆ “ನಿನಾದರೋ ಯಕ್ಷಾದಿ ದಿವ್ಯ ದೇವತೆಗಳು ವಾಸ ಮಾಡುವಂತಹ ಮತ್ತು ಅವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಂತಹವನು ಆಗಿದ್ದೀರು, ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿ ಮಾಡಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ನಿನ್ನ ತಪ್ಪದ್ದ ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ನುಡಿ” ಎಂದು ಹೇಳದರು.

## ಸುಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಯ ಕಥೆ - ಶಿವಕೋಣಘ್ರಾಜಾಯ್

### 1. ಸುಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಯು ಹೇಗೆ ಸುಖಭೋಗವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದನು?

ಸುಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಯು ತಾರುಣ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಅತ್ಯಂತ ರೂಪಲಾವಣ್ಯ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆವನಾದನು. ಅವನಿಗೆ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಲತಾಗೃಹಗಳೂ ಅತ್ಯಂತ ರೂಪ ಲಾವಣ್ಯ ಸೌಭಾಗ್ಯ, ಕಾಂತಿ, ಹಾವಬಾಬ ವಿಲಾಸ ವಿಬ್ರಮಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ದೇವತಾ ಸ್ತೀಯರನ್ನು ಹೊಳೆಲುವ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಮಂದಿ ದಿವ್ಯರಾದ ಸ್ತೀಯರು ಇದ್ದರು. ಮೂವತ್ತೆರಡು ಬಗೆಯ ನಾಟ್ಯಗಳು ಮೂವತ್ತೆರಡು ಕೋಟಿ ಹೊನ್ನು ಇದು ಬಗೆಯ ರತ್ನಗಳು ಎಂಜಿವೆಲ್ವೆಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿದ್ದ ಸುಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಸುಖಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

### 2. ಅರಸ ವೃಷಭಾಂಕನು ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವೆನು?

ಒಮ್ಮೆ ಒಬ್ಬ ವರ್ತಕನು ಲಕ್ಷ್ಯದಿನಾರೆ (ಜಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯ) ಬೀಲೆಬಾಳುವ ರತ್ನಗಂಬಿಗಳನ್ನು ಮಾರಲು ಉಜ್ಜಿಯನಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಆ ಹಟ್ಟಣವನ್ನಾಳುವ ವೃಷಭಾಂಕನೆಂಬ ರಾಜ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಣಿ ಅವುಗಳ ಬೀಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತೆಂದು ಕುರಿಯಕ್ಕೆ ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸುಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಯ ತಾಯಿ ಅಷ್ಟು ಬೀಲೆಕೊಟ್ಟಿ ಖರಿದಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಮೂವತ್ತೆರಡು ತುಂಡುಗೆಸ್ತಾಗಿ ಮಾಡಿ ಸೊನೆಯಂದಿರಿಗೆ ಹಾದುಕೆಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೊಟ್ಟಾಗು. ಈ ಸಂಗತಿಯಿಂದ ರಾಜನು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟನು.

### 3. ವೃಷಭಾಂಕನು ಸುಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ವ್ಯಾದಿ ಇದೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವೆನು?

ವೃಷಭಾಂಕನು ಸುಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಯ ಮನೆಗೆ ಆಗಮಿಸಿದಾಗ, ಸ್ವೇಜನರೂ ಸೇವಕರೂ ಜಿಂ ನಾಸುವೆಗಳನ್ನು ಮಂಗಳಕರವೆಂದು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಮಂತ್ರಾಳಕ್ತೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಆ ಜಿಂ ನಾಸುವೆ ಕಾಳುಗಳು ಸುಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದ ಆಸನದಲ್ಲಿ ಒತ್ತುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಸೊಂಟವನ್ನು ಅತ್ಯಿತ್ತ ಒರಳಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನೂ, ಹಾಗು ದಿಂಪ ಸೋಡಿದಾಗ ಅವನಿಗೆ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಉಂಟಾದ ಮಾಡುವಾಗ ಸುಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿ ಆಹಾರದ ಅಧಾರಂತಹನ್ನು ನುಂಗುತ್ತಾ ಇನ್ನುಂದಿದ್ದ ಅಧಾರಂತ ಆಹಾರವನ್ನು ಉಗುಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಅದನ್ನು ಅರಸನು ಸೋಡಿ ಸುಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ವ್ಯಾದಿ ಇದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದನು.

### 4. ಸುಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಯ ವ್ಯಾದಿಗೆ ಮದ್ದನ್ನು ಯಾಕೆ ಮಾಡಿಸಿಲ್ಲ? ಎಂದು ಅರಸನು ಕೇಳಿದಾಗ ತಾಯಿ ಯಶೋಭದ್ರೀಯು ಏನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ?

ಅರಸ ವೃಷಭಾಂಕನು ಯಶೋಭದ್ರೀಯನ್ನು ಕುರಿತು ಸುಕುಮಾರನಿಗೆ ಸೊಂಟದ ರೋಗಕ್ಕೂ ಕೆಣ್ಣೀರು ಸುರುಯುವುದಕ್ಕೂ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಹಾಗೆ ಹೊಂದಿರುವುದಕ್ಕೂ ಏಕೆ ಬೈಷಣ ಮಾಡಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವಳು ಒಡೆಯಿರೆ ಇವು ರೋಗಗಳಲ್ಲ, ಮಂತ್ರಾಳಕ್ತೆಯಾಗಿ ಹಾಕಿದ್ದ ಜಿಂ ಸಾಸಿವೆಗಳು ಒತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಸಹಿಸಿದಾದನು, ಅವನು ಯಾವಾಗಲು ಮಾಣಿಕ್ಯ ರತ್ನದ ಬೀಳಕಿನಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ದಿಂಪದ ಬೀಳಕನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಅವನ ಕಣ್ಣನಲ್ಲಿ ನಿರು ಬರುತ್ತಿತ್ತು, ನಿಷ್ಪ ಬಂದ ಸಂದಭಾದಲ್ಲಿ ತಾವರೆ ಸ್ವೇಚ್ಚಾ ಹಾಗಳ ಸುವಾಸನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅಕ್ಷಯೋಂದಿಗೆ ಬೀರೆ ಅಕ್ಷಯನ್ನು ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿ ಬೀಯಿಸಿದ ಅನ್ನವನ್ನು ಬಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಸುವಾಸನೆ ಅಕ್ಷ ಅನ್ನವನ್ನು ನುಂಗುತ್ತಿದ್ದನು, ಉಂದಿದ್ದ ಅನ್ನವನ್ನು ಉಗುಳುತ್ತಿದ್ದನು ಆದುದರಿಂದಲೇ ಇವನಿಗೆ ಈ ಅವಸ್ಥೆಗಳಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಜನು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟನು.

## ಸಂಕೆಲ್ಪ ಗೀತ - ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

### 1. ಹಡಗನ್ನು ಯಾವುದರ ಬೀಳಕಿನಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡಿಸಬೇಕಿದೆ?

ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲು ಕವಿದಿರುವ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಕಳೆಯಲು ತ್ರೀತಿಯಿಂಬ ಹಣತೆಯನ್ನು ಹಜ್ಜಬೇಕು. ಸಂಸಾರ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಇರುಗಾಗಿ ಸಿಲುಕ ಹೊಯ್ದಾಡುತ್ತಿರುವ ಬದುಕೆಂಬ ಹಡಗನ್ನು ಜಾಞ್ಜಿದೆವಿಗೆಯ ಮೂಲಕ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಮುನ್ನಡಿಸಬೇಕಿದೆ.

## 2. ಕಾಡುಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಮುಟ್ಟಬೇಕಿದೆ?

ಮುತ್ತಾಗಳ ರಾಜನಾದ ವಸಂತನು ಬರಡಾಗಿರುವ ಕಾಡುಗಳು ಹಜ್ಜುಹಸರಿನಿಂದ ಕಂಗೊಳಸುವಂತೆ ಮುಟ್ಟಬೇಕಿದೆ. ವಸಂತನು ಆಗಮನದಿಂದ ಬರಡಾಗಿರುವ ಕಾಡಿನಲ್ಲ ಮರಗಿಡಗಳು ಜಾಗುರಿ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ನವಚೈತನ್ಯ ಮೂಡಬೇಕಿದೆ ಎಂಬುದು ಕವಿಯ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

## 3. ಹೊಸ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸಿ ಯಾವುದರ ನಡುವೆ ಸೇತುವೆಯಾಗಬೇಕಿದೆ?

ಭಾಷೆ, ಜಾತಿ, ಮತದ್ವರ್ತಗಳ ಭೇದಭಾವದಿಂದ ಮನುಜರ ನಡುವೆ ಅಡ್ಡಗೋಳಡೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. ಸ್ನೇಹ, ಶ್ರೀತಿ, ನಂಜಕೆಯ ಮೂಲಕ ಮನುಜರ ನಡುವಿನ ಈ ಅಡ್ಡಗೋಳಡೆಗಳನ್ನು ಕೆಡವಬೇಕು. ಬದುಕಿನಲ್ಲ ಹೊಸ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸಿ ಮನುಜ ಮನುಜರ ನಡುವೆ ಸೇತುವೆಯಾಗಬೇಕಿದೆ.

## 4. ನಾಳನ ಕನಸನ್ನು ಜತ್ತಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಹೇಗೆ ಬದುಕಬೇಕು?

ಎಲ್ಲ ಮತದ್ವರ್ತಗಳು ದಾರಿ ತೋರಿಸುವ ದಿವಾಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಮತಗಳನ್ನು ಮರಸ್ತರಿಸುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಲ್ಲ ನಾವು ಬದುಕಬೇಕು. ಭಯ ಮತ್ತು ಸಂಶಯಗಳಿಂದ ಮನುಕಾಗಿರುವ ಮನದ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲ ಭವಿಷ್ಯದ ಕನಸನ್ನು ಜತ್ತುತ್ತ ಬದುಕು ನಡೆಸಬೇಕು.

**ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ ?**

- ಡ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ

## 1. ಹಕ್ಕಿಯ ಹಾರಾಟವನ್ನು ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಹೊಳಪಿಸಿದ್ದಾರೆ?

ತರತಮರಹಿತ ಸಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ನೀಲಮೇಘಮಂಡಲ - ಸಮಬಳ್ಳ ಎಂದು ಹೇಳ ಕಾಲದ ದೃಕ್ಯಾತ್ಯಯನ್ನು ಸಂಕೀರ್ತಿಸುವ ಕಬಿ ಮುಗಿಲಗೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಮೂಡಿ ಇಡೀ ಆಕಾಶವೇ ಹಾರಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ನಕ್ಕತ್ತ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು, ಸೂರ್ಯ ಜಂದ್ರರನ್ನು ಕಣ್ಣಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹಕ್ಕಿಯು ಹಾರಾಟುತ್ತಿರುವ ನೋಟ ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಾದುದು ಎಂದು ಕವಿ ಬೇಂದ್ರೆ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ.

## 2. ಹೊಸಗಾಲದ ಹನುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಕ್ಕಿ ಹೇಗೆ ಹರಸಿದೆ?

ಹಕ್ಕಿಯು (ಕಾಲಪಕ್ಕಿಯು) ಯುಗಿಯುಗಿಗಳ ಆಗುಹೊಳಗುಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುತ್ತ, ಹೊಸ ಮನ್ವಂತರದ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ / ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಹಕ್ಕಿಯು (ಕಾಲಪಕ್ಕಿಯು) ತನ್ನ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಜಳಸುವ ಮೂಲಕ ಭೂಮಂಡಲದ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಜೈತನ್ಯ ನೀಡಿ, ಹೊಸಗಾಲದ ಹನುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹರಸಿ, ಉತ್ತಮ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಶುಭ ಹಾರ್ಷಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಕವಿಗಳು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ.

**ಹಲಗಳ ಬೇಡರು**

- ಜಾನಪದ (ಸಂಗ್ರಹ)

## 1. ಹಲಗಾಲಯ ಬೇಡರು ದಂಗೆ ಏಕಲು ಕಾರಣವೇನು?

ತ್ರಿ.ಶ. 1877ರ ಪ್ರಥಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಹದ ನಂತರ ಜ್ಞಾನ ಸರ್ಕಾರ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಭಾರತೀಯರು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವಂತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತಮ್ಮುಲ್ಲಿರುವ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಆದೇಶವನ್ನು ನೀಡಿತು. ಈ ಆದೇಶವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಹಲಗಾಲಯ ಬೇಡರು ಮಾಜೆರಿ ಹನುಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮರ ಬಾಲ, ಜಡಗೆ, ರಾಮ ಮೊದಲಾದ ವಿರರಾ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲ ಸಭೆ ಸೇರಿ ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಆಧಾರವಾದ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಲು ಒಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಿಪಾಯಿಗಳು ಬಂದು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಇದು ಹಲಗಾಲಯ ಬೇಡರು ದಂಗೆ ಏಕಲು ಕಾರಣವಾಯತ್ತು.

## 2. ಹಲಗಾಲಗೆ ದಂಡು ಬರಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಹಲಗಾಲಯ ಬೇಡರಾದ ಮಾಜೆರಿ ಹನುಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮರ ಬಾಲ, ರಾಮ, ಜಡಗೆ ಇವರುಗಳು ಜ್ಞಾನ ಸರ್ಕಾರ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದ ನಿಶ್ಚಯಿಕರಣದ ಆದೇಶವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ತಮ್ಮುಲ್ಲಿರುವ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಿದೆ ದಂಗೆ ಎದ್ದರು. ಈ ದಂಗೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಬಂದ ಕಾರಕೊನೆನ ಕೆಪಾಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದು ಸಿಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದುರುಷಿಸಿದರು ಇದರಿಂದ ಕೋಪಗೊಂಡ ಕುಂಪಣಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಲಗಾಲಯ ಬೇಡರ ದಂಗೆಯನ್ನು ಬಗ್ಗೆಬಡಿಯಲು ದಂಡನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿದರು.

## 3. ದಂಡು ಹಲಗಾಲಯ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ದಾಳ ನಡೆಸಿತು?

ನಿಶ್ಚಯಿಕರಣದ ಆದೇಶವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಜ್ಞಾನ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಎದ್ದ ಹಲಗಾಲಯ ಬೇಡರನ್ನು ಬಗ್ಗೆಬಡಿಯಲು ಜ್ಞಾನರ ದಂಡು ಬಂದಿತು. ಜ್ಞಾನರ ದಂಡಿನ ಸಿಪಾಯಿಗಳು ಹಲಗಾಲಯ ಬೇಡರ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ಕೊಂಡರು. ಎದುರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕ್ಕೆವರಿಗೆಲ್ಲ ಕರುಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಗುಂಡು ಹೊಡೆದು ಸಾಯಿಸಿದರು. ಜ್ಞಾನ ಸಿಪಾಯಿಗಳ ಗುಂಡಿಗೆ ಹೆದರಿ ಹಲಗಾಲಯ ಬೇಡರು ಗುಂಡ್ಡದ ಕಡೆಗೆ ಹಿಡಿ ತಲೆಮರೆಸಿಕೊಂಡರು.

4. ಲಾವಣೀಗಳನ್ನು ಏಕೆ ವಿರೇಗಿತೆಗಳು ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ?

ಲಾವಣೀಗಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಕಾರ. ಒಂದು ಘಟನೆಯನ್ನು ಅಥರಿಸಿ, ಕಥನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೆಟ್ಟಿದ್ದ ಹಾಡನ್ನು ಲಾವಣೀಗಳನ್ನುವರು. ಲಾವಣೀಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿರೇತನ ಹಾಗೂ ಸಾಹಸವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದರಿಂದ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರೇಗಿತೆಗಳು ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ.

### ಕೌರವೇಂದ್ರನ ಕೊಂಡೆ ನೀನು

- ಕುಮಾರ ವ್ಯಾಸ

1. ಕೃಷ್ಣನು ಕಣಣ ಮನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲ ಉಭಯವನ್ನು ಇತ್ತಿದನು?

“ಕಣಣ ನಿಮಗೂಯಾದವ ಕೌರವರಿಗೂ ವಂಶ ಗೌರವದಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನಾಳೆ. ನಿನು ನಿಜವಾಗಿ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆಯ ಆದರೆ ನಿನಗೆ ಮನದಲ್ಲಿ ಅದರ ಅರಿವಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಕೃಷ್ಣನು ಕಣಣ ಕವಿಯಲ್ಲಿ ಉಭಯವನ್ನು (ದ್ವಾಂದ್ವವನ್ನು) ಇತ್ತಿದನು.

2. ಕುಂತಿ, ಮಾಡಿಯರು ಯಾರಾಗು ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆದರು?

ಕುಂತಿಯು ಯಮಧರು ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಧರು ರಾಯನನ್ನು, ವಾಯುವಿನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಭೀಮನನ್ನು, ಇಂದ್ರನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಅಜುವನನ್ನು ಪಡೆದಳು. ಮಾಡಿಯು ಅಶ್ವಿನಿಂದೆವರೆಗಳ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಕುಲ ಸಹದೇವರನ್ನು ಪಡೆದಳು.

3. ಕೃಷ್ಣನು ಆಮಿಷಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡಿದಾಗ ಕಣಣ ಮನದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಭಾವನೆಗಳಿಂದು?

ಕೃಷ್ಣನು ಕಣಣನಿಗೆ ಆಮಿಷಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡಿದಾಗ ಕೌರಜನೆರೆ ಹಿಗ್ಗಿದಪ್ತಿ, ಕಂಬನಿಯು ರಭಸದಿಂದ ಮುಂದೆ ಬಂದು, ಅಧಿಕವಾಗಿ ಕಣಣನು ದುಃಖಗೊಂಡು ಮನದೊಳಗೆ “ಅಯ್ಯೋ, ದುಯೋಽಧನನಿಗೆ ಕೇಡಾದುದು” ಎಂದನು. ಹರಿಯ ಹಗೆತನವು ಹೊಗಿ ತೋರದೆ ಸುಟ್ಟುಹಾಕುವುದಲ್ಲದೆ; ಸುಮೃನೆ ಹೊಗೆನುವುದೇ. ಕೃಷ್ಣನು “ನನ್ನ ವಂಶದ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂಡನು” ಎಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ನೊಂದುಕೊಂಡನು.

4. ಕೃಷ್ಣನು ಕೌರವೇಂದ್ರನನ್ನು ಕೊಂಡನು ಎಂದು ಕಣಣ ಹೇಳಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಕಣಣನು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ “ನಾನು ರಾಜ್ಯದ ಸಿರಿಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಸೋಲುವವನಲ್ಲ, ಹಾಂಡವರು ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಆದರೆನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದ ಒಡೆಯನಾದ ದುಯೋಽಧನನಿಗೆ ಶತ್ರುಗಳ ಶಿರವನ್ನು ಕಡಿದು ತಂದು ಒಷ್ಟಿಸುವ ಆವೇಳದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇನು. ಆದರೆ ನಿನು ನನ್ನ ಜನ್ಮ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ದುಯೋಽಧನನ ಹೊಂದೆ” ಎಂದನು.

5. ಯುದ್ಧದ ವಿಜಾರದಲ್ಲಿ ಕಣಣ ತೀರುಮಾನನವೇನು?

ಕಣಣನು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕುರಿತು “ನಾಇನ ಕೌರವರ ಮತ್ತು ಹಾಂಡವರ ಜತುರಂಗ ಬಲದ ನಡುವಿನ ಯುದ್ಧವು ಮೃತ್ಯುದೇವತೆಗೆ ಭೋಜನ ಕೂಟ ಆಗುವುದು. ನಾನು ಕೌರವನ ಉಪಕಾರದ ಖುಣ ತೀರಿಸುವಂತೆ ಹೊರಾಡಿ, ಯುದ್ಧರಂಗದಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಾವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ವಿರರಯೋಧರ ಹೊಂದು, ನನ್ನ ಒಡೆಯನಿಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಇಡುವೆನು. ಸೂರ್ಯನ ಮೇಲಾಣ ಹಾಂಡವರನ್ನು ನೋಯಸೆನು” ಎಂದನು.

### ಹನುರು

- ಕುವೆಂಪು

1. ಕವಿಗೆ ಯಾವ್ಯಾಪುದರಿಲ್ಲ ಆಗಸದಿಂದ ಜಿಸಿಲವರೆಗೂ ಹನುರು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ?

ಕವಿಗೆ ನವರಾತ್ರಿಯಲ್ಲ, ಹನುರಿನಿಂದ ಕಂಗೊಳಸುವ ಭೂಮಿಯಲ್ಲ, ನೀಲ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲ ಹನುರಾದ ಕವಿಯ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ‘ಆಗಸ ಮುಗಿಲು, ಗದ್ದೆಯ ಬಯಲು, ಮಲೆ, ಕಣಿವೆ, ಸಂಜೆಯ ಜಿಸಿಲು, ಕಾಡಂಜಿನ ಅಡಕೆಯ ತೋಟ, ಹೂವಿನ ಕಂಹಿನಲ್ಲ, ಎಲರಿನ ತಂಹಿನಲ್ಲ, ಹಕ್ಕಿಯ ಕೊರಳನಲ್ಲ, ಹಳಗೆ ಆಗಸದಿಂದ ಜಿಸಿಲವರೆಗೂ ಕವಿಗೆ ಹನುರು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ.

2. ಹನುರು ಸರ್ಕಳೆಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಹಿಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕವಿಯು ಹೇಗೆ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ?

ಹನುರಾದ ಭೂಮಿ, ಆಗಸ, ಮುಗಿಲು, ಗದ್ದೆಯ ಬಯಲು, ಮಲೆ, ಕಣಿವೆ, ಸಂಜೆಯ ಜಿಸಿಲು, ಕಾಡಂಜಿನ ಅಡಕೆಯ ತೋಟ ಇವೆಲ್ಲಾ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗೋಚರವಾದರೆ ಹೂವಿನ ಕಂಹಿನ ಹನುರು ಮುಗಿಗೆ, ಎಲರಿನ ತಂಹಿನ ಸ್ವರ್ಷಣ ಜಮುಕ್ಕೆ, ಹಕ್ಕಿಯ ಕೊರಳಾನ ಜಿಲಹಿಲ ಗಾನ ಕಿಗೆ, ಶ್ರೀಮಲ ಸಮುದ್ರದ ಹನುರು ಕವಿಯಾತ್ಮಕ್ಕೆ ರಸಹಾನ ಮಾಡಿದಂತಾದುದು ನಾಲಗಿಗೆ, ಹೀಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಹನುರು ಸರ್ಕಲ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನೂ ವ್ಯಾಹಿಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕವಿ ಕುವೆಂಪುಅಭೂತಮೂರ್ಚಿವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

3. ಕವಿಯಾತ್ಮಕ್ಕು ಹನುರುಗಟ್ಟಲು ಕಾರಣವಾದ ಹಿನ್ನಲೆಯ ಅಂಶಗಳಿಂದು?

ಕವಿಯಾತ್ಮಕ್ಕು ಹನುರುಗಟ್ಟಲು ಆಶ್ವಯುಜ ಮಾಸದ ವಿಶಾಲವಾದ ಶಾಮಲ ಕಡಲು, ಹನುರಾಗಸ, ಹನುರು ಮುಗಿಲು, ಹನುರು ಗದ್ದೆಯ ಬಯಲು, ಹನುರು ಮಲೆ, ಹನುರು ಕಣಿವೆ, ಸಂಜೆಯ ಜಿಸಿಲು, ಅಶ್ವಾಜದ ಶಾಲವನದ ರಿಜಯೆ

ಹನುರು ಬಳ್ಳದ ನೋಟ, ಕಾಡಂಜಿನಲ್ಲ ಫಲಭರಿತ ಅಡಕೆಯ ತೋಟ, ಹುಲ್ಲನ ಮಕಮಲ್ನನ ಹೊಸಪಟ್ಟೆಯ ಜಮಬಾಲೆ ಪಸರಿಸಿದಂತೆ ಭೂಮಿಯು ಹನುರುಟ್ಟಿದ್ದು ಹೊನ ಹೂವಿನ ಕಂಪ, ತಂಗಾಳಿಯ ತಂಪು, ಹಕ್ಕಿಯ ಇಂಪಾದ ಗಾನ, ಎತ್ತೆತ್ತು ನೋಡಿದರೂ ಹನುರು ಹನುರು ಇವೆಲ್ಲಾ ಕವಿಯಾತ್ಮೆ ಹನುರುಗಟ್ಟಲು ಕಾರಣವಾದ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ.

### ಭಲಮನೆ ಮೆರೆವೆಂ - ರನ್ನ

1. ತಾನು ಹೋರಾಡುತ್ತಿರುವುದು ನೆಲಕ್ಕಲ್ಲ ಭಲಕ್ಕೆ ಎಂಬುದನ್ನು ದುಯೋಂಧನ ಹೇಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ?

ದುಯೋಂಧನನು ಜಿಂಝಾಜಾಯೆರಿಗೆ “ನಾನು ಭೂಮಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಆದರೆ ನನ್ನ ಭಲಕ್ಕಾಗಿ ಪಾಂಡವರೋಡನೆ ಹೋರಾಡುವೆನು. ಈ ಭೂಮಿ ನನಗೆ ಹಾಳು ಭೂಮಿಗೆ ಸಮ. ನನ್ನ ಒಡಹುಟ್ಟಿದ ನೂರುಮಂದಿ ಸಹೋದರರು ಯಥ್ರದಲ್ಲ ಹೋರಾಡಿ ಸತ್ತರು, ಸತ್ತವರೀನು ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಆದ್ದರಿಂದ ಪಾಂಡವರೋಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ನನ್ನ ಭಲವನ್ನೇ ಮೆರೆಯುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

2. ಈ ನೆಲದೋಡನೆ ತಾನು ಸಹಬಾಳ್ಳಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ದುಯೋಂಧನ ಹೇಳುವುದೇಕೆ?

ಜಿಂಝಾಜಾಯೆರು ಪಾಂಡವರೋಡನೆ ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೊ ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದಾಗ ದುಯೋಂಧನನು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ಅವನು ‘ನಾನು ಭೂಮಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಭಲಕ್ಕಾಗಿ ಪಾಂಡವರೋಡನೆ ಹೋರಾಡುವೆನು. ಈ ಭೂಮಿ ನನಗೆ ಹಾಳು ಭೂಮಿಗೆ ಸಮ. ಹೀಯ ಗೆಂಡಿನಾದ ಕಣನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಿದ ಈ ಭೂಮಿಯೋಡನೆ ನಾನು ಮತ್ತೆ ಸಹಬಾಳ್ಳಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ’ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ.

3. ಪಾಂಡ-ಭಾರತ ಬಗೆಗೆ ದುಯೋಂಧನನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆನು?

ನನ್ನ ಶ್ರೀತಿಯ ಗೆಂಡಿ ಕಣನ್ನು, ನನ್ನ ಶ್ರೀತಿಯ ತಮ್ಮನಾದ ದುಶ್ಯಾಸನನ್ನು ಕೊಂಡ ಅಜುಂ- ಭಾರತ ಬದುಕಿರುವವರೆಗೆ, ನನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲ ಪ್ರಾಣ ಇರುವ ವರೆಗೆ ನಾನು ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲುವೆನು. ಅವರನ್ನು ಕೊಂಡ ಬಳಕ ಧರ್ಮರಾಯನೋಡನೆ ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ” ಎಂಬುದು ಪಾಂಡ-ಭಾರತ ಬಗೆಗೆ ದುಯೋಂಧನನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ.

### ವಿಳರಲವ - ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ

1. ವಾಲ್ಯುತ್ತಿ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಯಜ್ಞಾಶ್ವವು ಬಂದ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಶ್ರೀರಾಮನು ಮಹಿಂಗಳ ಆದೀಶದಂತೆ ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಾಗವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು, ಶತ್ರುಘ್ನನ ಬೆಂಗಾವಲನಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞಾಶ್ವವನ್ನು ಕಚ್ಚಿಸಿದನು. ರಾಮನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂತೆ ಹೋರಣ ಯಜ್ಞಾಶ್ವವನ್ನು ಭೂಜಬಲ ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳಾದ ರಾಜರುಗಳು ತಡೆಯಲು ಹೆಡರಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗಲು ಜಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ ಯಜ್ಞಾಶ್ವವು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತ ವಾಲ್ಯುತ್ತಿಯ ಆಶ್ರಮದ ತೋಟದ ಹನುರಾದ ಹುಲ್ಲನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಒಳಹೊಕ್ಕಿತು.

2. ಯಜ್ಞಾಶ್ವದ ಹಣೆಯಲ್ಲದೆ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲ ಏನೆಂದು ಬರೆಯಲಾಗಿತ್ತು?

ಯಜ್ಞಾಶ್ವದ ಹಣೆಯಲ್ಲದೆ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲ “ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲ ಕೌಸಲ್ಯೇಯ ಮಗನಾದರಾಮನು ಒಬ್ಬನ್ನೇ ವಿಳರನು ಇದು ಅವನ ಯಜ್ಞ ಕುದುರೆ ಇದನ್ನು ತಡೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರು ಯಾರೇ ಆದರು ತಡೆಯಲು” ಎಂದು ಬರೆಯಲಾಗಿತ್ತು.

3. ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿವ ವಿಜಾರದಲ್ಲ ಮುನಿಸುತ್ತರಿಗೂ ಲವನಿಗೂ ನಡೆದ ಸಂವಾದವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಲವನು ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಹೊಕ್ಕೆ ಯಜ್ಞಾಶ್ವವನ್ನು ತನ್ನ ಉತ್ತರಿಯದಿಂದ ಬಾಳೆಯ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಹೆಡರಿ ಮುನಿಸುತ್ತರು “ಬೀಡಬೀಡ ಅರಸುಗಳ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಜಡು, ನಮ್ಮನ್ನು ಹೊಡೆಯವರು” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಲವನು ನಗುತ “ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮಕ್ಕಳ ಹೆಡರಿರೆ. ಜಾನಕಿಯ ಮಗನು ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಡರುವನೇ, ನಿಂವು ಹೋಗಿ” ಎಂದು ಶೌಯಿದಿಂದ ಹೇಳಿದನು.

### ಕೆಮ್ಮನೆ ಮಿನೆ ಹೊತ್ತನೆ - ಪಂಪ

1. ಪರಶುರಾಮನು ಮಣಿನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲ ಆಷ್ಟೇವನ್ನು ಕೊಡಲು ಕಾರಣವೆನು?

ಪರಶುರಾಮನು ತನ್ನಾಳಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ದಾನಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅತನ ಬಳ ಜಲ್ಲು-ಬಾಣಗಳಲ್ಲದೆ ಬೀರೆನೂ ಇರಲ್ಲ. ಆ ಸಂದಭದಲ್ಲ ದ್ರೋಣನು ಅಶ್ವಸಥಾಮನ ಜೊತೆಯಲ್ಲ ಪನಾದರೂ ದ್ರವ್ಯ ಬೀಡಲೆಂದು ಪರಶುರಾಮನ ಬಳಗೆ ಬಂದನು. ಆಗ ಪರಶುರಾಮನು ತನ್ನ ಬಳ ಜನ್ಮದ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲದುದರಿಂದ ದ್ರೋಣರಿಗೆ ಮಣಿನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಯೇ ಆಷ್ಟೇವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಮೂಜಿಸಿದನು.

2. ದೃಪದನು ದ್ರೋಣರಿಗೆ ಹೇಳದ ಮಾತುಗಳಾವುವು?

ದೃಪದನು ದ್ರೋಣರಿಗೆ “ನಿನು ಯಾರೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ, ನಿನು ನನ್ನನ್ನು ಅದೆಲ್ಲ ಕಂಡಿದ್ದೀಯೋ? ರಾಜನಿಗೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೂ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸ್ವೇಚ್ಛ? ಮನುಷ್ಯರಾದವರು ಇಷ್ಟು ನಾಜಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪರೋ ಆಗುತ್ತಾರೆಯೇ? ಎಂಬ ಮಾತುಗಳಿಂದ ದ್ರೋಣನಿಗೆ ಮರುಬೆಳಿಧಕವಾಗುವಂತೆ ಹೀಯಾಳಸಿದನು.

### 3. ದೃಪದನ ಮಾತಿಗೆ ದ್ರೋಣನ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವೇನು?

ದೃಪದನ ಮಾತಿಗೆ ದ್ರೋಣನು “ಎಲೊ ಬಳನೇ ನೊಣಕ್ಕೆ ಕಸವೇ ಶ್ರೀಷ್ಠವಾದುದು” ಎನ್ನುವ ಗಾದೆಯಂತೆ ನಿನ್ನ ಯೋಣ್ಯತೆ ನನ್ನವರೆಗೂ ಉಂಟಿ? ಜೊತೆಯಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾಭಾರ್ಯನ ಮಾಡಿದೆವೆಂಬ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿದೆ ಜಡತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಭಾವಲಯದಲ್ಲ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಯಾಳಿಸಿದ ನಿನ್ನನ್ನು ನನ್ನ ಶಿಷ್ಯರಿಂದ ಕಟ್ಟಿಸದೆ ಜಟ್ಟರೆ ನಾನು ಮಿನೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರುವುದು ವ್ಯಘಟವಲ್ಲಬೇ? ಎಂದು ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ಹೊಣ್ಣನು.

### ಪರ್ಯಾ ಮೋಣಿಕ ಅಧ್ಯಯನ - 1

### - ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಜಿಂತನೆಗಳು

1.ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

“ಜಾತಿ ಎಂಬುದು ಸಮಾಜದ ಒಂದು ಆಂತರಿಕ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಅದು ವಿಕಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಈಗ ಅದು ಘನಿಭೂತವಾಗಿದೆ. ಅದರ ದುರ್ಗಂಧ ಭಾರತದ ವಾತಾವರಣವೆಲ್ಲ ತುಂಜದೆ” ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

2.ವಿವೇಕಾನಂದರು ಕೋಮುವಾದದ ಕಟ್ಟಾ ವಿರೋಧಿಯಾಗಿದ್ದರು, ಏಕೆ?

ಕೋಮುವಾದವು ಏಕಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಏಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ಶ್ರೀಷ್ಠವೆಂದೂ ಅದೇ ಅಂತಿಮವೆಂದೂ ನಂಬುತ್ತಾ, ನಂಜನುತ್ತಾ ಹರಧರ್ಮ ದ್ವೀಷವನ್ನು ಇತ್ತಿ ಬೆಳನ್ತಿತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಕೋಮುವಾದದ ಕಟ್ಟಾ ವಿರೋಧಿಯಾಗಿದ್ದರು.

3.ವಿವೇಕಾನಂದರು ಜಿಕಾಗೋ ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಮೀಕಣದಲ್ಲ ಹೇಳಿದ್ದೇನು?

“ಸ್ವಮತಾಜಿಮಾನ, ಅನ್ಯ ಮತದ್ವೀಷ ಇವುಗಳಿಂದ ಉತ್ತನ್ನವಾದ ಫೋರೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ದುರಭಿಮಾನಗಳು ಈ ಸುಂದರ ಜಗತ್ತನ್ನು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಇಂತಹ ಉಗ್ರ ಧರ್ಮಾಂಧತೆಯ ದೃತ್ಯೇರಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಮಾನವ ಜನಾಂಗ ಇಂದಿಗಂತೆ ಎಷ್ಟೂ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

### ಪರ್ಯಾ ಮೋಣಿಕ ಅಧ್ಯಯನ - 3

### - ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್

1.ಜಾಲಯನ್ ವಾಲಾಭಾಗ್ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡ ಎಂದು ನಡೆಯಿತು?

ಜಾಲಯನ್ ವಾಲಾಭಾಗ್ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ 13, 1919ರಂದು ನಡೆಯಿತು.

2. ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್ ತನ್ನ ಸಹೋದರರಿಗೆ ಮಣಿ ಯಾವುದರ ಪ್ರತಿಳಿಕ ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ?

ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್ ತನ್ನ ಸಹೋದರರಿಗೆ ಮಣಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರತಿಳಿಕ ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ.

3.ಜಾಲಯನ್ ವಾಲಾಭಾಗ್ ಸಲ್ಲಿರುವ ಹಿಕ್ಕಣೆ ಏನು?

“13/04/1919ರಂದು ಜ್ಯಂಜರ ಗುಂಡಿಗೆ ಬಳಯಾದ ಸುಮಾರು 2000 ಮುದ್ದು ಹಿಂಡೂ, ಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಸಮೀಕ್ಷತ ರಕ್ತದಿಂದ ಈ ಪ್ರದೇಶ ಪಾವನವಾಗಿದೆ”

4. ಭಗತ್ ಸಿಂಗನ ಸಹಕರರು ಯಾರು?

ಸುಖ್ ದೇವ, ರಾಜಗುರು, ಭಾರತೀಯರ ಸಹಕರರು ಭಗತ್ ಸಿಂಗನ ಸಹಕರರು

5.ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್ ಹುತಾತ್ಮನಾದದ್ದು ಯಾವಾಗೆ?

ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್ ಮಾರ್ಚ್ 23, 1931 ರಂದು ಜ್ಯಂಜರಿಂದ ಮರಣದಂಡನೆಗೆ ಈಡಾಗಿ ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ಯದ ಕಣತೆಗೆ ತ್ಯಾಲವೆಂಬಂತೆ ವಿಳಿಯೋಧನಾಗಿ ಹುತಾತ್ಮನಾದನು

### ಪರ್ಯಾ ಮೋಣಿಕ ಅಧ್ಯಯನ - 4

### - ಮೃಗ ಮತ್ತು ಸುಂದರಿ

1.ಬಡತನ ಸುಂದರಿ ಹಾಗು ಅವಳ ತಂಡರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿವಾಗಲಾಲ್ಲ ಏಕೆ?

ಸುಂದರಿ ಮತ್ತು ಅವಳ ತಂಡ ಸರಳ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಿರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬಡತನ ಕಟ್ಟಿವಾಗಲಾಲ್ಲ.

2.ಮೃಗದ ಬಾಹ್ಯ ಆಕಾರ ಹೇಗಿತ್ತು?

ಮೃಗ ನೊಂಡಲು ಇಂಕರವಾಗಿತ್ತು. ಕೋರೆ ಹಲ್ಲು, ಹಂದಿಯ ದೇಹ, ತೋಳದ ಜಲನೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದ ಮೃಗದ ದ್ವನಿ ಗೊಂದರು ಮತ್ತು ಕರ್ಕಣವಾಗಿತ್ತು.

3.ಯಾರು ಶಾಪಗೊಂಡು ಮೃಗವಾಗಿದ್ದರು?

ಸುಂದರ ರಾಜಕುಮಾರ ಶಾಪಗೊಂಡ ಮೃಗವಾಗಿದ್ದನು.

4. ದೇವತೆ ಕೊಟ್ಟ ಶಾಪವೇನು?

ಕನ್ನೆಯೋಬ್ಜಿಶು ಮನಸಾರೆ ಒಷ್ಟಿ ತ್ರೀತಿಸುವವರೆಗೆ ರಾಜಕುಮಾರನು ಮೃಗವಾಗಿಯೆ ಇರುವಂತೆ ದೇವತೆ ಶಾಪ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರು.

5. ಶಾಪ ವಿಮೋಳಣೆಯ ಫಲವೇನು?

ಸುಂದರಿಯು ಮೃಗದ ರೂಪದಿಳಿದ್ದ ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ಮನಸಾರೆ ಒಷ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ರಾಜಕುಮಾರನ ಮೃಗತ್ವ ಕರಿ ರಾಜಕುಮಾರನು ತನ್ನ ಮಂತ್ರದಂಡದಿಂದ ಪ್ರಜೀಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕರೆದನು. ಅರಮನೆಯು ಮೋಹಕವಾಗಿ ರುಗರುಗಿಸತೋಡಿತು. ಸುಂದರಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕುಮಾರ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಸುಖದಿಂದ ರಾಜ್ಯಭಾರ ನಡೆಸತೋಡಿದರು.

6. ಮೃಗದ ಬಗೆಗೆ ಸುಂದರಿಯ ಮನ ಕರಗುತ್ತಿತ್ತು ಏಕೆ?

ಸುಂದರಿಗೆ ಮೃಗದ ಬಗೆಗೆ ಕುತ್ತಳಹಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನೋಡುವ ಇಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನೆ ಒರಟು ಮಾತು ತಿಕ್ಕಲು ನಡೆವಳಕೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೀ ನಾನು ತರುತ್ತಿದ್ದು. ಆತನ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ನೆನೆದು ಮನ ಕರಗುತ್ತಿತ್ತು.

### ಪರ್ಯಾಯ ಮೋಹಕ ಅಧ್ಯಯನ - 5

- ಜನಪದ ಹಗೆಟುಗಳು

1. 'ಅಂಗಿ'ವಂಬ ಉತ್ತರ ಬರುವ ಬೆಡಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ..

ಕೈಯುಂಟು ಕಾಲ್ಪನೆ ಶಿರಹರಿದ ಮುಂಡ ಮೈಯೋಜಗೆ ನವಗಾಯ ಒಂಭತ್ತು ತುಂಡ, ಒಯ್ಯನೋಯ್ಯನೇ ಬಂದು ಹೆಗಲೀರಿಕೊಂಡ ರಾಯರಾಯರಿಗೆಲ್ಲ ತಾನೇ ಪ್ರಜಂಡ.

2. ಉತ್ತಿನ ವಿಶೇಷತೆ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ?

ಉಪ್ಪು ನೀರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟುವುದು, ನೀರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆಯುವುದು, ಆದರೆ ನೀರು ಸೋಚಿದರೆ ಕರಗಿಹೋಗುವುದು.

3. ಕೆಸರಿಗೂ ಕೆಮಲಕ್ಕು ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹಗೆಟು ಹೇಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ?

ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಮಲ ಹುಟ್ಟುವುದು, ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅದು ಬೆಳೆಯುವುದು, ಅದು ಒಂದು ಗಿಡದ ಪರಿಕಾರ

4. ಹೊಲದಲ್ಲ ಹುಟ್ಟಿದ ಉತ್ತರಾಣಿ, ಹಾಗು ಗರಿಕೆ ಕೊಡುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಹಗೆಟುಗಳು ಹೇಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ? ಉತ್ತರಾಣಿ ಗಿಡವು ಹೊಲದ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವುದು, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆಯುವುದು, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವವರ ಮುಂಜಿರಗನ್ನು ಹಿಡಿದು ತೊಂದರೆ ಕೊಡುವುದು

ಅದೇ ರೀತಿ ಗರಿಕೆಯ ಹುಲ್ಲು ಹೊಲದಲ್ಲ ಹುಟ್ಟಿ, ಹೊಲದಲ್ಲ ಬೆಳೆದು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ತೊಂದರೆ ಕೊಡುವುದು.

5. ಹಗೆಟುಗಳಿಂದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಏನು ಲಾಭ?

ಹಗೆಟುಗಳಿಂದ ಜಿಂತನೆ ಮಾಡುವ ಮನಸೋಭಾವ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಮನಸ್ಸು ಅಲೋಜಿಸುತ್ತದೆ.

ಮುದುಡಿದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅರಳಿಸಲು, ಮನಸೋರಂಜನೆ ನೀಡಲು ಹಗೆಟುಗಳು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತವೆ.

## ಎರ್ಥಕರಣಾಂಶಗಳು - 14 ಅಂಶಗಳು

### ಕನ್ನಡ ವಣಿಕಮಾಲೆ

ಸ್ವರಗಳು	13
ಯೋಗವಾಹಕಗಳು	2
ವರ್ಗಿಣಯ ವ್ಯಾಂಜನಗಳು	25
ಅವರ್ಗಿಣಯ ವ್ಯಾಂಜನಗಳು	9
ಹಿಟ್ಟು	49 ಅಕ್ಷರಗಳು

ಸ್ವರಗಳು :- ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಉಜ್ಜೇರಿನಲ್ಲಿದುವ ಅಕ್ಷರಗಳು ಅ ಆ ಇ ತೇ ಉ ಉ ಇ ಏ ಇ ಈ ಔ.

ಸ್ವರಗಳಲ್ಲ 2 ವಿಧಗಳವೇ.

1) ತ್ರಷ್ಣಾಸ್ವರ 2) ದೀಘಾಸ್ವರ

ತ್ರಷ್ಣಾಸ್ವರ :- ಒಂದು ಮಾತ್ರಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಜ್ಜೇರಿನಲ್ಲಿದುವ ಅಕ್ಷರಗಳು  
ಅ ಇ ಉ ಇ ಏ ಇ ಈ

ದೀಘಾಸ್ವರ :- ಎರಡು ಮಾತ್ರಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಜ್ಜೇರಿನಲ್ಲಿದುವ ಅಕ್ಷರಗಳು.  
ಆ ತೇ ಉ ಇ ಈ ಔ

ಯೋಗವಾಹಕಗಳು :- 1) ಅನುಸ್ವಾರ - ಅಂ 2) ವಿಸರ್ಗ - ಅ:

## ವರ್ಗಿಣೆಯ ವ್ಯೂಹಂಜನಗಳು :-

ಕ್ರೋ ಬ್ರೋ ಗ್ರೋ ಫ್ರೋ ಜ್ರೋ  
ಜ್ರೋ ಭ್ರೋ ಜ್ರೋ ರ್ಯುಂ ಇಂಜ್ರೋ  
ಟ್ರೋ ಟ್ರೋ ಡ್ರೋ ಡ್ರೋ  
ತ್ರೋ ಧ್ರೋ ದ್ರೋ ಧ್ರೋ ನ್ರೋ  
ಪ್ರೋ ಫ್ರೋ ಬ್ರೋ ಭ್ರೋ ಮ್ರೋ

ವರ್ಗಿಣೆಯ ವ್ಯೂಹಂಜನಗಳು 3 ವಿಧಿಗಳವೆ.

- 1) ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರಗಳು :- ಸ್ವೇಚ್ಛಾ ಉಸಿರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೇಳುವ ಅಕ್ಷರಗಳು  
ವರ್ಗಣದ 1 ಮತ್ತು 3ನೇ ಅಕ್ಷರಗಳು  
ಉದಾ :- ಕ್ರೋ, ಗ್ರೋ, ಜ್ರೋ.ಇಂಜ್ರೋ - - - - -
- 2) ಮಹಾಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರಗಳು :- ಹೆಚ್ಚಿ ಉಸಿರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೇಳುವ ಅಕ್ಷರಗಳು  
ವರ್ಗಣದ 2 ಮತ್ತು 4ನೇ ಅಕ್ಷರಗಳು  
ಉದಾ :- ಬ್ರೋ, ಫ್ರೋ, ಭ್ರೋ, ರ್ಯುಂ - - - - -
- 3) ಅನುನಾಸಿಕ ಅಕ್ಷರಗಳು :- ಮೂರಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸುವ ಅಕ್ಷರಗಳು  
ವರ್ಗಣದ 5ನೇ ಅಕ್ಷರಗಳು  
ಉದಾ :- ಜ್, ಇಂ, ಓ, ನ್, ಮ್

## ಅವರ್ಗಿಣೆಯ ವ್ಯೂಹಂಜನಗಳು :-

ಯ, ರ, ಲ, ವ, ಶ, ಹ, ಸ, ಹೆ, ಚ

## ನಾಮಪದಗಳು

ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಸ್ಥಳ ವಸ್ತು ಮುಂತಾದ ಹೆಸರನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಪದಗಳಿಗೆ ನಾಮಪದ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

### ನಾಮಪದಗಳ ವಿಧಿಗಳು

- 1 ವಸ್ತುವಾಚಕ
- 2 ಗುಣವಾಚಕ
- 3 ಪರಿಮಾಣವಾಚಕ
- 4 ದಿಗ್ಭ್ರಾಜಕ
- 5.ಪ್ರಕಾರವಾಚಕ
6. ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ
7. ಸಂಖ್ಯೀಯವಾಚಕ
8. ಭಾವನಾಮಗಳು
- 9.ಸರ್ವನಾಮಗಳು

**ವಸ್ತುವಾಚಕ :-** ವಸ್ತುವಾಚಕವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪದ. ಇದರಲ್ಲಿ 3 ವಿಧಿಗಳವೆ

1.ರೂಢಿನಾಮ 2. ಅಂಕಿತನಾಮ 3. ಅನ್ವಯಿಕನಾಮ

ಅ).ರೂಢಿನಾಮ :- ರೂಢಿಯಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಪದಗಳು

ಉದಾ; ನದಿ, ಪರ್ವತ, ಹುಡುಗ, - - - - -

ಆ)ಅಂಕಿತನಾಮ :- ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ಥಳ, ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಇಟ್ಟಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಪದಗಳು ಅಂದರೆ ವಸ್ತುವಿನ ಬೀರೆ ಬೀರೆ ಹೆಸರನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು / ವ್ಯವಹಾರದ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಹೆಸರು

ಉದಾ : ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣ, ಅರ್ಮುತೆ - - - - -

ಆ).ಅನ್ವಯಿಕನಾಮ :- ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಭಾವ ಸದವಳಕೆ, ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಬಳಸುವ ಪದ

ಉದಾ ಕುಂಟ, ಕುರುಡ, ಎಳವ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಶಿಕ್ಷಕ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ, ನ್ಯಾಯಾಧಿಕ, ವಿದ್ವಾಂಸ- - - - -

**ಗುಣವಾಚಕ :-** ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಗುಣವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಪದ

ಉದಾ : ಒಳ್ಳೆಯ ಹುಡುಗೆ, ಕರಿನಾಯಿ, ಜಿಂಕುದರೆ, ಕೆಳ್ಳಬೆಕ್ಕು - - - - -.

**ಪರಿಮಾಣವಾಚಕ :-** ವಸ್ತುವಿನ ಅಳತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪದ ಉದಾ : ಅಷ್ಟು, ಇಷ್ಟು, ಹೆಚ್ಚು, ಕಡಿಮೆ, ಉದ್ದೇಶ

ದಪ್ಪ

**ದಿಗ್ರಾಂಚಕ :-** ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪದಗಳು ಉದಾ : ಮೂರ್ವ, ವಶ್ಮಿಮು, ಮೂಡಲ ತೆಂಕಣ - - - - -

**ಪ್ರಕಾರವಾಚಕ :-** ವಸ್ತುವಿನ ಸ್ಥಿತಿ, ರೀತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಪದಗಳು ಉದಾ : ಅಂತಹ, ಇಂತಹ, ಎಂತಹ - - - - -

**ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ :-** ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪದಗಳು ಉದಾ : ಒಂದು, ಎರಡು, ಷಟ್ಟದಿ, ನಾಲ್ಕು - - - - -

**ಸಂಖ್ಯೆಯವಾಚಕ :-** ಲೆಕ್ಕೆದ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ವಸ್ತುಗಳು ಉದಾ : ಒಂದನೆಯು, ಎರಡನೆಯು, ಬಂದನೆಯು,

**ಸರ್ವ ನಾಮವದಗಳು :-** ನಾಮವದಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಹೇಳುವ ಪದಗಳು ಉದಾ : ಅವನು, ಅವಳು ಅದು -

ಸರ್ವನಾಮವದಗಳಲ್ಲಿ 4 ವಿಧಗಳಿವೆ

1. **ಮುರುಷ ವಾಚಕ ಸರ್ವನಾಮ :-**

ಹಕ್ಕವಜನ	ಬಹುವಜನ
ತ್ವರಿತಮು ಮುರುಷ	ಅವನು, ಅವಳು, ಅದು
ಮುದ್ರಾಮು ಮುರುಷ	ನಿಂನು
ಉತ್ತರಮು ಮುರುಷ	ನಾನು

2. **ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮ :-**

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದರಿಂದ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮ ಎನಿಸುವುದು

ಉದಾ : ಯಾರು ಅವಳು? ಯಾವ ಶಾರು ನಿನ್ನದು?

3. **ಆತ್ಮಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮ :-**

ತಾವು—ತಾನು ಎಂಬ ರೂಪಗಳು ಆತ್ಮಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮ ಎನಿಸುವುದು

ಉದಾ :- ತಾನು, ತಾವು ಅವನು ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನು ಹೊಂದನು

**ಭಾವನಾಮಗಳು :-** ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಯ ಭಾವವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಶಿಳ್ಳಗಳು

ಜಿಂಯಿದರ ಭಾವ	- ಜಿಂಪು	ಹಿರಿಯಿದರ ಭಾವ	- ಹಿರಿದು
ಕರಿಯಿದರ ಭಾವ	- ಕಪ್ಪು	ನೋಡುವುದರ ಭಾವ	- ನೋಡು
ಮಾಡುವುದರ ಭಾವ	- ಮಾಟ	ಉಣಿವುದರ ಭಾವ	- ಉಟ
ಕೂಡುವುದರ ಭಾವ	- ಕೂಟ		

## ಕ್ರಿಯಾಪದ

ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಪದಗಳೇ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ನೋಡುತ್ತಾನೆ, ಹುಟ್ಟಿದನು, ಬರುವುದು.

**ಕ್ರಿಯಾಧಾತು :-** ಕ್ರಿಯಾಪದದ ಮೂಲರೂಪವೇ ಕ್ರಿಯಾಧಾತು

ಉದಾ : ಮಾಡುತ್ತಾನೆ - ಮಾಡು ಬರುವೆಂದು - ಬರು ನೋಡುತ್ತಾನೆ - ನೋಡು

**ಸರ್ಕಂಪಕ :-**

ಅಥವ ಹೂತಿಯಾಗಿ ಕರ್ಮಪದವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಕ್ರಿಯಾಪದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಂಪಕ ಎನ್ನುವರು

ಉದಾ : ಹುಡುಗಿ ಹಾತ್ತಿಯನ್ನು ತೊಳೆಯುತ್ತಾಳೆ

ಹನು ಹಾಲನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ

**ಅಕೆಮುಕ :-**

ಕರ್ಮ ಪದವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಹೂಣವಾದ ಅಥವ ಪನ್ನು ಕೊಡುವ ಕ್ರಿಯಾಪದಕ್ಕೆ ಅಕೆಮುಕ ಕ್ರಿಯಾಪದ ಎನ್ನುವರು

ಉದಾ : ರಾಮನು ಹುಡುತ್ತಾನೆ

ಮಗು ಹುಟ್ಟಿ.

## ಕ್ರಿಯಾಪದ್ದದ ರೂಪಗಳು :-

1. ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಕ ರೂಪ 2) ಸಂಭವನಾರ್ಥಕ ರೂಪ 3) ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ ರೂಪ

1) ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಕ ರೂಪ :- ಆಜ್ಞೆ, ಅಶೀವಾದ, ಹಾರ್ಡ್‌ಕೆ, ಮುಂತಾದ ಸಂದಭಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಪದಗಳನ್ನು ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಕ ರೂಪ ಎನ್ನುವರು.

ಉದಾ : ಬರೆಯಲ, ಸೋಳಡಲ, ಮಾಡಲ, ಶುಭವಾಗೆ -----

2) ಸಂಭವನಾರ್ಥಕ ರೂಪ :- ಕ್ರಿಯೆಯು ನಡೆಯುವಲ್ಲ ಸಂಶಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಕ್ರಿಯಾಪದ್ದಗಳಗೆ ಸಂಭವನಾರ್ಥಕ ಕ್ರಿಯಾಪದ್ದ ಎನ್ನುವರು.

ಉದಾ : ಬರೆದಾನು, ಬಂದಾನು -----

3) ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ ರೂಪ :- ಕ್ರಿಯೆಯು ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುವ ಕ್ರಿಯಾಪದ್ದಗಳಗೆ ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ ಕ್ರಿಯಾಪದ್ದ ಎನ್ನುವರು.

ಉದಾ : ಬರನು, ಸೋಳಣು, ತಿನ್ನನು -----

## ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯ್ಯಯಗಳು

ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗವಾಗುವ ನಾಮಪದ ಹಾಗೂ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡುವ ಪ್ರತ್ಯ್ಯಯ ರೂಪಗಳೆಂಬ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯ್ಯಯಗಳು

ವಿಭಕ್ತಿ ಕಾರಕಾರ್ಥಗಳು - ಪ್ರತ್ಯ್ಯಯ - ನಾಮಪದ ಕೊಣಕ್ಕೆ

ವಿಭಕ್ತಿಗಳು	ಕಾರಕಾರ್ಥಗಳು	ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯ್ಯಯಗಳು		ಉದಾ	
		ಹೊಸಗನ್ನಡ	ಹೆಚೆಗನ್ನಡ	ಹೊಸಗನ್ನಡ	ಹೆಚೆಗನ್ನಡ
ಪ್ರಥಮ	ಕೆತ್ತಾರ್ಥ	ಉ	ಮ್ರೋ	ರಾಮನು	ರಾಮಮಂ
ದ್ವಿತೀಯ	ಕೆಮಾರ್ಥ	ಅನ್ನ	ಅಮ್ರೋ	ರಾಮನನ್ನು	ರಾಮನಂ
ತೃತೀಯ	ಕೆರಣಾರ್ಥ	ಇಂದ	ಇಂ,ಇಂದಂ	ರಾಮನಿಂದ	ರಾಮನಿಂದಂ
ಜತುಧಿ	ಸಂಪ್ರದಾನ	ಗೆ,ಕೆ	ಗೆ,ಕೆ	ರಾಮನಿಗೆ	ರಾಮನಿಗೆ
ಪಂಚಮಿ	ಅಪದಾನ	ದೆಸೆಯಂದ	ಅತ್ತಣಿಂ	ರಾಮನದೆಸೆಯಂದ	ರಾಮನತ್ತಣಿಂ
ಷಟ್ಟಿ	ಸಂಬಂಧ	ಅ	ಅ	ರಾಮನ	ರಾಮನ
ಸಪ್ತಮಿ	ಅಧಿಕರಣ	ಅಲ್ಲ	ಇಂ	ರಾಮನಲ್ಲ	ರಾಮನೋಂ

## ಅನ್ಯ ದೇಶೀಯ ಪದಗಳು :-

ಗ್ರೀಕ್ ಮತ್ತು ರೋಮನ್ ಭಾಷೆ ಪದಗಳು : ದಮ್ಮಡಿ, ದಮಡಿ, ದಮ್ಮು, ದಿನಾರ, ಗೆದ್ದಾಲಿ

ಅರ್ಜ್ಜೀ ಪದಗಳು : ಅಮಾನತು, ಅಸಲು, ಇನಾಮು, ಕಾಯ್ದಿ, ಗಲಜು, ತಕರಾಯ, ತರಬೀತು, ನಕಲ

ಹಿಂಡಿಯನ್ ಪದಗಳು : ದಿವಾನ, ಅಜಮಾಯಿಸಿ

ಮೊಂಜುಗಿನಿನ್ ಪದಗಳು : ಮೆಜ್ಜು, ತಂಭಾಕು, ಅನಾನಸು, ನಾಬೂನು, ಆಸ್ಟ್ರೇ, ಜೊಂಬು, ಜಾ, ಇಸ್ಟಿ, ರಸೀದಿ

ಸಂಸ್ಕೃತ : ಪೌರ್ಣ, ಶಿಕ್ಷಣ

ಉದ್ದುರ್ದ ಪದಗಳು : ಕಿಮ್ಮತ್ತು, ತಾರಿಖು, ತಾಲ್ಲೂಕು, ಅಹವಾಲು, ಇಲಾಖೆ, ದಜ್ಜೆ, ಬಂದೂಕು, ರುಜು, ಶುರು, ಶಾಮಿಲು

ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಪದಗಳು : ಅಜ್ಞ, ಕಭೀರಿ, ಕಾಪಾನೆ, ಸಲಾಮು, ದಬಾರು, ಕುಜೆ, ಕಾಗದ, ಹುಕುಂ

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದಗಳು : ಬನ್ಸು, ಕಾರು, ಕಾಲೇಜು, ಲೈಟು, ಹೆನ್ಸು, ಸ್ಯಾನಿಟರಿ, ಡಿಪ್ಲೊಮೋದ, ಸೋಂಪು

**ಧಂದಸ್ಸು - 3 ಅಂಕ**

## ಜಂಪರ್ ಮಾಲಾ ವ್ಯತ್ತ

ಸೂತ್ರ : ನಜಭಜಜಂಜರಂ ಬಗೆಗೊಳ್ಳತ್ತಿರೆ ಜಂಪಕಮಾಲೆಯೆಂದಪರೇ

ನ	ಜ	ಭ	ಜ	ಜ	ಜ	ರ	
೦೦೦	— ಪ	— ಸ	— ಪ	— ಪ	— ಪ	— ಸ—	
ಬಳನೋ	ಜವಿಂಗೆ	ಕುಪ್ಪೆವೆ	ರಮೆಂಬ	ವೊಲಾಂಬ	ರಮುಂಟೆ	ನಿಸ್ನಡೋಂ	

ಇದು ಜಂಪಕಮಾಲಾವೃತ್ತ ಭಂಡಸ್ತಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

### ಉತ್ತಲಾ ಮಾಲಾ ವೃತ್ತ

ಸೂತ್ರ :- ಉತ್ತಲಮಾಲೆಯಪ್ಪದು ಭರಂನಭಂರಲಗಂ ನೆಗ್ಗಿರಲ್ಲಾ ಮೇದಿನಿಯಂ ಕ್ರಮಕ್ರಮದೆ ಹವಿಂದುದಾತ್ನಸಭೋಽಭಿಭಾಗಮಾ

ಭ	ರ	ನ	ಭ	ಭ	ರ	ಲ ಗು	
— ಪ ಸ	— ಪ —	೦ ಸ ಸ	— ಪ ಸ	— ಪ ಸ	— ಪ —	೦ —	

ಮೇದಿನಿ ಯಂಕ್ರಮ ಕ್ರಮದೆ ಹವಿಂದು ದಾತ್ನಸ ಭೋಽಭಿಭಾ ಗಮಾ ಈ ಮೇಲನ ಪದ್ಯವು ಅಕ್ಷರ ಗಣದ 'ಉತ್ತಲಮಾಲಾ ವೃತ್ತ'ದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿದೆ.

ಭ	ರ	ನ	ಭ	ಭ	ರ	ಲ ಗು	
— ಪ ಸ	— ಪ —	೦ ಸ ಸ	— ಪ ಸ	— ಪ ಸ	— ಪ —	೦ —	
ಎನ್ನೆಲು	ಗಾಳನೆ	ನ್ನೆಲುಗೆ	ದಮ್ಮನೆ	ಸಿಕ್ಕಿದ	ಹಾಫ್ರಜೀ	ಮೆರು	

ಉತ್ತಲಮಾಲಾ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಭ, ರ, ನ, ಭ, ಭ, ರ ಎಂಬ ತಿಳಿಗಳು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಲಖು ಮತ್ತು ಒಂದು ಗುರು ಇರುತ್ತವೆ

### ಮಾತ್ರಾಗಣದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗುವ ಪದ್ಯಗಳು

#### ಭಾವಿನಿ ಷಟ್ಪದಿ

೩	೪	೩	೪				
— ಪ	—	— ಪ	—				
ಐನು	ಹೇಳೈ	ಕಣಂ	ಜಿತ್ತು				
೩	೪	೩	೪				
— ಪ	— ಪ ಸ	೦ ಸ ಸ	—				
ಗ್ರಾನಿ	ಯಾವುದು	ಮನಸೆ	ಕುಂತೀ				
೩	೪	೩	೪	೩	೪	ಗುರು	
— ಪ	೦ ಸ ಸ	— ಪ	— ಸ ಸ	— ಪ	— ಪ ಸ	—	
ಸೂನು	ಗಳಿಂಸೆ	ಕೈಸಿ	ಕೊಂಬುದು	ಸೇರ	ದೇನಿನ	ಗೆ	

ಈ ಮೇಲನ ಪದ್ಯವು ಮಾತ್ರಾ ಗಣದ 'ಭಾವಿನಿ ಷಟ್ಪದಿ'ಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿದೆ.

#### ವಾದ್ಯರ ಷಟ್ಪದಿ

೫	೫	೫	೫				
— ಪ —	— — ಪ	೦ ಸ ಸ ಸ	— ಪ —				
ಉವಿಂಯೋಜ್	ಕೌಸಲ್ಯೈ	ಪಡೆದಕುವೆ	ರಂ ರಾಮು				
೫	೫	೫	೫				
— ಪ —	— ಪ —	೦ ಸ — ಸ	೦ ಸ ಸ ಸ				
ನೊವೆನೇ	ವಿರನಾ	ತನಯಜ್ಞ	ತುರಗಮಿದು				

5      5      5      5      5      5      5  
 — ೦೦೦ — ೦ — — ೦ — ೦ ೦ ೦ — — ೦ — ೦ ೦ ೦ — —  
 ನಿರ್ವಹಿಸ ಲಾರ್ಪರಾ ರಾದೊಡಂ ತಡೆಯಲೇಂ ದಿದೆಲೇ ಖನವನೋ ದಿ

ಈ ಮೇಲನ ಪದ್ಯವು ಮಾತ್ರ ಗಣದ 'ವಾರ್ಥಕ ಷಟ್ಪದಿ'ಯಲ್ಲ ರಚಿತವಾಗಿದೆ.

### ಕಂದ ಪದ್ಯ

ಅತಿಕುಟಿಲಮನಂ ಧನಲು  
 ಭೃತೆಯಂದಂ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿ ಸುಡಿದಂ ಮುಸಿಯಂ

4      4      4  
 ೦ ೦ ೦ ೦    ೦ ೦ —    ೦ ೦ —  
 ಅತಿಕುಟಿ    ಲಮನಂ    ಧನಲು

4      4      4      4      4  
 ೦ ೦ —    — —    ೦ — ೦    ೦ ೦ —    ೦ ೦ —  
 ಭೃತೆಯಂ    ದಂ ದು    ಷಟ್ಪಬುದ್ಧಿ    ಸುಡಿದಂ    ಮುಸಿಯಂ

ಈ ಮೇಲನ ಪದ್ಯವು ಮಾತ್ರ ಗಣದ 'ಕಂದಪದ್ಯ ಭಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲ' ರಚಿತವಾಗಿದೆ.

$\begin{array}{ c c c } \hline 4 & 4 & 4 \\ \hline - ೦ ೦ & - ೦ ೦ & - ೦ ೦ \\ \hline \text{ಮಟ್ಟಿದ} & \text{ನೂರ್ವರು} & \text{ಮೇನ್ಮೌಡೆ} \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{ c c c } \hline 4 & 4 & 4 \\ \hline - ೦ ೦ & - ೦ ೦ & ೦ - ೦ \\ \hline \text{ಪುಟ್ಟಿದ} & \text{ನೂರ್ವರು} & \text{ಮಿದಿಜಿಂ} \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{ c c c } \hline 4 & 4 & 4 \\ \hline - ೦ ೦ & - ೦ ೦ & - ೦ ೦ \\ \hline \text{ಸತ್ತೋಡೆ} & \text{ಕೋಳಪೆಂ} & \\ \hline \end{array}$	$=12$
			$=20$

ಇದು ಭಂದಸ್ಸಿನ ಕಂದಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆ

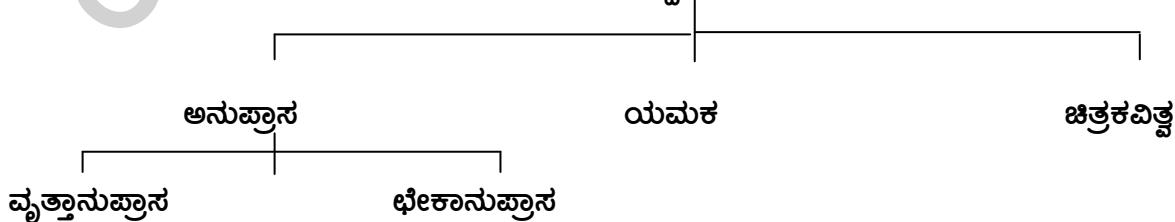
### **ಅಲಂಕಾರ - ೩ಅಂಕ**

ಅಲಂಕಾರಗಳಲ್ಲ ೨ ವಿಧಗಳು

- 1) ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರ    2) ಅಥಾದಲಂಕಾರ

ಶಬ್ದ (ಅ) ಅಕ್ಷರಗಳ ಜೋಡನೆಯ ಜಮತ್ತಾರದಿಂದ ಕಾವ್ಯದ ಸೌಂದರ್ಯ ಷಾಸ್ತ್ರದರೆ ಅದೇ ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರ ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರದ ಅಂಶವನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ವಿವರಿಸಬಹುದು

ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರ



### ಅಥಾದಲಂಕಾರ:-

ಪದಗಳ ಅಥವ ಜರುತ್ತಾರದಿಂದ ಕಾವ್ಯ ಅಥವಾ ಮಾತಿನ ಸೌಂದರ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಅದೇ ಅಥಾಂಲಂಕಾರ. ಇದರಲ್ಲ 100ಕ್ಕೂ ಹಿಡಿದ ಅಲಂಕಾರಗಳವೇ. ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ 6 ಅಲಂಕಾರಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

1. ಉಪಮಾಲಂಕಾರ
2. ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ
3. ಉತ್ಸೇಕಾಲಂಕಾರ
4. ದೃಷ್ಟಾಲಂಕಾರ
5. ಅಥಾಂತರನಾಣಾಲಂಕಾರ
6. ಶೈಳಜಾಲಂಕಾರ

## ಉಪಮಾಲಂಕಾರ

ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳಿಗಿರುವ (ಉಪಮೇಯ ಮತ್ತು ಉಪಮಾನಗಳಿಗಿರುವ) ಸಾಧ್ಯಾರ್ಥ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೋಲಣಿ ವರ್ಣಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ‘ಉಪಮಾಲಂಕಾರ’ ಎನ್ನುವರು.

### 1. ಸತಿಹಿಗಳೊಂದಾಗಿದವನ ಭಕ್ತಿ ಅಮೃತದೊಳು ವಿಷಬೀರೆದಂತೆ

ಅಲಂಕಾರ :-	ಉಪಮಾಲಂಕಾರ
ಲಕ್ಷಣ :-	ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳಿಗಿರುವ ಸಾಧ್ಯಾರ್ಥಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೋಲಣಿ ವರ್ಣಿಸಿದರೆ ಅದು ‘ಉಪಮಾಲಂಕಾರ’.
ಉಪಮೇಯ :-	ಸತಿಹಿಗಳೊಂದಾಗಿದವನ ಭಕ್ತಿ
ಉಪಮಾನ :-	ಅಮೃತದೊಳು ಬೀರೆತ ವಿಷ
ಉಪಮಾ ವಾಚಕ :-	ಅಂತೆ
ಸಮಾನ ಧರ್ಮ :-	ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ (ನಿಷ್ಠೆಯೋಜಕವಾದು)
ಸಮನ್ವಯ :-	ಇಲ್ಲ ಉಪಮೇಯವಾದ ಸತಿಹಿಗಳೊಂದಾಗಿದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ ಅಮೃತದೊಳು ಬೀರೆತ ವಿಷಕ್ಕೆ ಹೋಲಣಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಉಪಮಾಲಂಕಾರವಾಗಿದೆ

### 2) “ಒಳಗಿನ ಮಂದಿ ಗುಂಡು ಹೊಡೆಸಿದರೂ ಮುಂಗಾರಿ ಸಿಡಿಲ ಸಿಡಿದ್ದಾಂಗ”

ಉಪಮೇಯ : ಒಳಗಿನ ಮಂದಿ ಗುಂಡು ಹೊಡೆಯುವುದು

ಉಪಮಾನ : ಮುಂಗಾರಿನ ಸಿಡಿಲು ಸಿಡಿಯುವುದು

ಉಪಮಾ ವಾಚಕ : ಹಾಂಗ

ಸಮಾನ ಧರ್ಮ : ಹೊಡೆಯುವುದು

ಸಮಾನಧರ್ಮ : ಇಲ್ಲ ಉಪಮೇಯವಾದ ಒಳಗಿನ ಮಂದಿ ಗುಂಡು ಹೊಡೆಯುವುದನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ ಮುಂಗಾರಿನ ಸಿಡಿಲಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಹೋಲಣಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಲಂಕಾರ ; ಉಪಮಾಲಂಕಾರ

### 3) ಸಿಡಿಲು ಸಿಡಿದ್ದಾಂಗ ಗುಂಡು ಸುರಿದಾವ”

ಉಪಮೇಯ : ಗುಂಡು ಸುರಿಯುವುದು

ಉಪಮಾನ : ಸಿಡಿಲು ಸಿಡಿಯುವುದು

ಉಪಮಾ ವಾಚಕ : ಹಾಂಗ

ಸಮಾನ ಧರ್ಮ : ಸುರಿಯುವುದು

ಸಮಾನಧರ್ಮ : ಇಲ್ಲ ಉಪಮೇಯವಾದ ಗುಂಡು ಸುರಿಯುವುದನ್ನು, ಉಪಮಾನವಾದ ಸಿಡಿಲು ಸಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಪರಸ್ಪರ ಹೋಲಣಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಲಂಕಾರ ; ಉಪಮಾಲಂಕಾರ

### 4)“ನೊಳವಿಂಗಿ ಕುಪ್ಪೆ ವರವೆಂಬಪೋಲಾಂಬರಮುಂಟಿ ನಿನ್ನದೊಂಡಜವು?”

ಅಲಂಕಾರ :ಉಪಮಾ ಅಲಂಕಾರ

ಉತ್ತರ : ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳಿರುವ ಸಾದೃಶ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂಬಣಿ ವಣಿಕಿಸಿದರೆ ಅದು ಉಪಮಾ ಉಪಮೇಯ : ದ್ವಿಪದನ ಅಳವು(ಯೋಂಗ್ಯಾತೆ/ಪರಾಕ್ರಮ) ಉಪಮಾನ : ಕುಪ್ರಯೆನ್ನ ಶೈಷ್ಣಿವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ ನೋಟ ವಾಚಕ ಪದ ; ವೋಲ್

ಅಲಂಕಾರ

ಸಮನ್ವಯ : ಇಲ್ಲ ಉಪಮೇಯವಾದ ದ್ವಿಪದನ ಯೋಂಗ್ಯಾತೆಯನ್ನು ಕುಪ್ರಯೆನ್ನೇ ಶೈಷ್ಣಿವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ ನೋಟಕ್ಕೆ ಹೊಂಬಣಿಸಲಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಉಪಮಾ ಅಲಂಕಾರವಾಗಿದೆ

## ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ

ಉಪಮೇಯ ಮತ್ತು ಉಪಮಾನಗಳಗೆ ಭೇದವು ಕಂಡುಬರದೆ ಅವರಡೂ ಒಂದೇ ಎಂದು ವಣಿಕಿಸಿದರೆ ಅದೇ 'ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ'.

ಅಳ್ಳಿರಿಯುತಿಪ್ಪ ಎಮ್ಮೆ ಒಡಲಬೀರೆಯ ಬೆಂಕಿಯುರಿ ನಿನ್ನನಿರಿಯುದೆ ಹೇಳು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ

ಅಲಂಕಾರ :- ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ

ಲಕ್ಷಣ :- ಉಪಮೇಯ ಮತ್ತು ಉಪಮಾನಗಳಗೆ ಭೇದವು ಕಂಡುಬರದೆ ಅವರಡೂ ಒಂದೇ ಎಂದು ವಣಿಕಿಸಿದರೆ ಅದೇ 'ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ'.

ಉಪಮೇಯ :- ಒಡಲಬೀರೆ

ಉಪಮಾನ :- ಬೆಂಕಿಯುರಿ

ಸಮನ್ವಯ :- ಇಲ್ಲ ಉಪಮೇಯವಾದ ಅಯೋಂಗ್ಯಾತೆ ಪ್ರಜೀಗಳ ಒಡಲಬೀರೆಯನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ ಬೆಂಕಿಯುರಿಗೆ ಅಭೇದವಾಗಿ ಉಹಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ.

"ಮಾರಿಗೊತ್ತಿವಾಯ್ ನಾಳನ ಭಾರತವು"

ಅಲಂಕಾರ :- ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ

ಲಕ್ಷಣ :- ಉಪಮೇಯ ಮತ್ತು ಉಪಮಾನಗಳಗೆ ಭೇದವು ಕಂಡುಬರದೆ ಅವರಡೂ ಒಂದೇ ಎಂದು ವಣಿಕಿಸಿದರೆ ಅದೇ 'ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ'.

ಉಪಮೇಯ :- ನಾಳನ ಭಾರತ ಯುದ್ಧ

ಉಪಮಾನ :- ಮಾರಿಯ ಜೀತಣ

ಸಮನ್ವಯ :- ಇಲ್ಲ ಉಪಮೇಯವಾದ ನಾಳನ ಭಾರತ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಉಪಮಾನವಾದ ಮಾರಿಯ ಜೀತಣಕ್ಕೆ ಅಭೇದವಾಗಿ ವಣಿಕಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ರೂಪಕಾಲಂಕಾರ.

## ದೃಷ್ಟಿಂತಾಲಂಕಾರ

\* ಮಾತು ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಜಗತ್ತಿವಿಲ್ಲ; ಉಂಟ ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ.

ಉತ್ತೀರ್ಣಾಲಂಕಾರ

\* ಅಹೋಽದ ಸರೋವರವು ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಲಕ್ಷ್ಯಿಯು ತನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಲು ಮಾಡಿಟ್ಟ ರನ್ನಗನ್ನಡಿಯೋ ಎಂಬಂತೆ ಅಥಾದಂತರನಾಗ್ಯಾಸಾಲಂಕಾರ

“ಆತನು ಪರಿಳ್ಳೆಯಲ್ಲ ಪ್ರಥಮನಾಥನ ಹಡೆದು ಉತ್ತಿಣಣಾದನು.ಬುದ್ಧವಂತರಾದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪರಿಳ್ಳೆಯೊಂದು ಲೇಕೆವೇ?”

## ಗಾದೆ ಮಾತು ವಿಸ್ತರಣೆ -3ಅಂತರೆ

### ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೆ ಮಾರ್ಗ

ಗಾದೆಗಳು ಜನಪದರ ಜೀವನದ ಅನುಭವದ ನುಡಿಮುತ್ತುಗಳು ಇವುಗಳಿಂದ ಜೀವನದ ಮೌಲ್ಯ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.ಆದ್ದರಿಂದಲೇ 'ವೇದ ಸುಳ್ಳಾದರೂ ಗಾದೆ ಸುಳ್ಳಾದು' 'ಗಾದೆಗಳನ್ನು ವೇದಗಳಿಗೆ ಸಮಾನ' ಎಂದುಹೇಳುವರು. ಅಂತಹ ಹಲವು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಾದೆಗಳಲ್ಲ ಇದು ಒಂದಾಗಿದೆ.

ನಾವು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲು ಅಸ್ತಿ ಇರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಅಸ್ತಿ ಮೂಡಲು ಆ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಶ್ರೀತಿ ಇರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಆ ಕೆಲಸದಲ್ಲ ಶ್ರೀತಿ ಇಡ್ಡಾಗ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಆ ಕೆಲಸ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಜಿತ್ತು ಗೀತೆಯ ಸಾಲು ಹೀಗಿದೆ-'ಆಗದು ಎಂದು ಕೈಕಟ್ಟಿ ಕುಳತರೆ ಸಾಗದು ಕೆಲಸವು ಮುಂದು' ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು

ಯೋಜನೆಪುದರಿಂದ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಮಾಡಿಯೇ ತಿರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೇ ಎಂಥ ಕೆಲಸವಾದರೂ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಈ ಗಾದೆ ಸೂಚನೆತ್ತದೆ

### ಶಕ್ತಿಗಿಂತ ಯುಕ್ತಿ ಮೇಲು

ಗಾದೆಗಳು ವೇದಗಳಿಗೆ ಸಮಾನ. ವೇದ ಸುಜ್ಞಾದರೂ ಗಾದೆ ಸುಜ್ಞಾಗೆಯು. ಗಾದೆಗಳು ವೇದಗಳ ತಲೆದಿಂಬು. ಗಾದೆಗಳು ಜನಪದರ ಜೀವನದ ಅನುಭವದ ನುಡಿಮುತ್ತಗಳು. ಇವು ಕಿರಿದರಲ್ಲಿ ಹಿರಿದಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಗಾದೆ 'ಶಕ್ತಿಗಿಂತ ಯುಕ್ತಿ ಮೇಲು' ಎಂಬುದು ಒಂದು ಜನಹೃದಯ ಗಾದೆ. ಶಕ್ತಿ ದೈಹಿಕವಾದದ್ದು. ಯುಕ್ತಿ ಬುದ್ಧಿಜಾತುಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಗೆಲ್ಲಲಾಗಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಬೇಕು. ತನ್ನ ಜೀವ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮೊಲವೋಂದು ಸಿಂಹದಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಯುಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡ ಹಂಜತಂತ್ರದ ಕಢೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದೈಹಿಕ ಶಕ್ತಿಗಿಂತ ಮನಸ್ಸಿನ ಯುಕ್ತಿಯೇ ಶೈಂಘ್ರ ಎಂಬುದೇ ಈ ಗಾದೆಯ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ.

### ಪತ್ರ ಲೇಖನ - ೫ ಅಂತರ್

#### ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಪತ್ರದ ಮಾದರಿ

ಇಂದ

\_\_\_\_\_

ರವರಿಗೆ

\_\_\_\_\_

ಮಾನ್ಯರೇ,

ವಿಷಯ : \_\_\_\_\_

ಈ ಮೇಲ್ಬಂಡ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತಮ್ಮುಲ್ಲ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೆನೆಂದರೆ

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

ವಂದನೆಗಳೊಂದಿಗೆ

ಸ್ಥಳ :

ಇಂತ ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿ

ದಿನಾಂಕ:

ಹೊರ ವಿಜಾನ

ಇಂದ

ರವರಿಗೆ

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

## ಮಾದರಿ ಕೌಟಿಂಬಿಕ ಪತ್ರ

ಕ್ಷೇಮ

ಶ್ರೀ

ಹೆಸರು -----

ಸ್ಥಳ -----

ದಿನಾಂಕ -----

\_\_\_\_\_ ರವರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀತಿಯ \_\_\_\_\_ ಮಾಡುವ  
ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಕ್ಷೇಮವಾಗಿದ್ದೇನೆ ಅಲ್ಲಿ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಕ್ಷೇಮವಾಗಿರುವಿರೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ.

---



---



---



---



---



---



---



---



---



---



---

—  
ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ. ಈ ಪತ್ರ ತಲುಪಿದ ಕೂಡಲೇ ಮರು ಪತ್ರ ಬರೆಯಲು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ವಂದನೆಗಳೊಂದಿಗೆ

ಇಂತಿ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀತಿಯ

ಹೋರ ವಿಳಾಸ

ಇಂದ	ರವರಿಗೆ
-----	-----
-----	-----
-----	-----

**ಪ್ರಬಂಧ - ೫ಅಂಕ**

### ಸ್ವಜ್ಞ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನ

ಹೀರಿಕೆ : ಭಾರತವು ಸನಾತನ ಧರ್ಮದ ನೆಲೆವಿಳಿದು, ಸಾಧುಸಂತರೆ, ಖುಣಿಮುನಿಗಳ ತಪೋನಾಡು ಹೆಚ್ಚಿತ್ತ ನದಿಗಳ ಮುಣ್ಣಿದ ಜಳಿದು ಎಂಬ ಅಭಿದಾನಕ್ಕೆ ಹಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತಿಳಿಜನ ಪಂಡಿತರಿಗೆ ಇದೇ ದೇಶಪು ವಿಶ್ವದ ಕೂಳಕು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪಣಿಯಲ್ಲ ಸೇರಿರುವುದು ವಿಹಯಾನಂದವೇ ಸರಿ. ದೇಶದ ಈ ಮಾಲನ್ಯವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಸ್ವಜ್ಞಗೊಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಸ್ವಜ್ಞಭಾರತ ಅಭಿಯಾನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯೋಣ.

ವಿಷಯ ವಿಳೀಂಝಣಿ : ಸ್ವಜ್ಞಭಾರತ ಅಭಯಾನವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಥಾನಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ನರೇಂದ್ರಮೋದಿಯವರ ಮಹತ್ವದ್ದೊಂದಿಗೆ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿಂದಾಗಿದೆ. 2014ರ ಗಾಂಧಿಜಯಂತಿಯಂದು ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಥಾನಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಜಾಲನ್ನು ನೀಡಿದರು.

ನಮ್ಮ ಮನೆ, ಶಾಲೆ, ಆಸ್ತ್ರ, ಅಂಗಡಿ, ದೇವಾಲಯ, ರಸ್ತೆಗಳು, ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಚಾರ ವಾಹನಗಳಾದ ಬಸ್ಸು, ರೈಲುಗಳು, ನಿಲ್ದಾಣಗಳು ಮುಂತಾದ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸ್ವಜ್ಞವಾಗಿಪುಡೆ ಮಾಲನ್ಯರಹಿತಗೊಳಿಸುವುದೇ ಸ್ವಜ್ಞಭಾರತ ಅಭಯಾನದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಕಾಶ್ಮೀರದಿಂದ ಕನ್ನಾರುಮಾರಿಯವರೆಗೆ, ಗುಜರಾತಿನಿಂದ ಅಸ್ಸಾಂವರೆಗೆ ಹರಡಿದ ವಿಶಾಲವಾದ ಭರತ ಭೂಮಿಯಲ್ಲ. 128 ಕೋಟಿಗೂ ಏರಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಈ ಉಪಭಂಡವನ್ನು ಸ್ವಜ್ಞವಾಗಿರಿಸುವುದು ಭಗಿರಥ ಪ್ರಯತ್ನವೆಲ್ಲ ನರಿ, ಆದರೆ ಭಾರತದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರೀಕನೂ ಸ್ವಜ್ಞತಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ತೊಡಗಿದರೆ “ಸ್ವಜ್ಞಭಾರತ” ಕನ್ನು ನನಸಾಗುವುದರಲ್ಲ ಯಾವ ಆಳ್ವಿಕ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ.

ಆದ್ದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ನಾವು ಸ್ವತಃ ಸ್ವಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಪಾಲನುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ, ನೇರೆಹೊರಿಯವರಿಗೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿವಣಿಕೆ ಹೇಳಿ ಜಾಗ್ರತ್ತಿ ಮೂಡಿಸಬೇಕು.

“ಅಂಜಿಯಾಂತಿ ನಾ ಉತ್ಸಾಹ ಇತ್ಯಾಂತ ಸಾಧನ್ಯಾಂತಿ” ಎಂಬಂತೆ ಸ್ವಜ್ಞತೆಯಿದ್ದರೆ ದೇವರುಗಳು ನೇಲನುತ್ತಾರೆ. ಎಂಬುದು ನಾಣ್ಯದಿ ಸ್ವಜ್ಞತೆಯಿದ್ದಲ್ಲ ಆರೋಗ್ಯ ವರ್ದಿಸುತ್ತದೆ. ಆರೋಗ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲ ಸಂಪತ್ತು, ಸಮೃದ್ಧಿ, ಶಾಂತಿ, ನೆಮ್ಮುದಿ ತಾನಾಗಿಲೇಂ ನೆಲೆಸುತ್ತದೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಲಯದಲ್ಲಾಗಲ್ಲ, ಖಾಸಗಿ ವಲಯದಲ್ಲಾಗಲ್ಲ ಅಲ್ಲನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ವಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಉಸ್ತುವಾರಿ ವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರುನಗರವು “ಅಂಜಿಯಾಂತಿಗಳಿ” “ಸ್ವಜ್ಞನಗರ” ಎಂಬ ಬ್ರಹ್ಮತೀರ್ಥ ಹಾತ್ಮಾಗಿರುವುದು ಮೈಸೂರಿಗಳಿಗಲ್ಲ ಸಂತನ ತಂದಿದೆ. ಅಂತಹೇ ಪ್ರತಿಒಂದು ಗ್ರಾಮ, ತಾಲ್ಲೂಕು, ಜಿಲ್ಲೆ, ರಾಜ್ಯ ಸ್ವಜ್ಞಗೊಂಡರೆ ಸ್ವಜ್ಞ ಭಾರತ ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳುವುದು.

ಉಪನೆಂಹಾರ: ಸ್ವಜ್ಞ ಭಾರತ ಅಭಯಾನವು ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲ. ಅದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ವೇಹಿತರೆ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಗಾಂಧಿಜಯಂತಿಯಂದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಸ್ವಜ್ಞತೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸೋಣ, “ಸ್ವಜ್ಞಭಾರತ ನಮ್ಮ ಭಾರತ” ಎಂದು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಾರೋಣ.